

**HANDLINGSPLAN FÖR
HYBRIDSTRATEGIN
DEL 2 Användningen av
rekommendationer och
begränsningar**

HÄIVD

1 Regionala coronasamordningsgrupper

Målsättningen med den regionala verksamheten är att hantera epidemin och förhindra smittspridning på regional och nationell nivå. För genomförandet av rekommendationerna och begränsningarna hänvisade social- och hälsovårdsministeriet i början av hösten 2020 kommunerna och sjukvårdsdistrikten att organisera sig inom sina områden för att begränsa rekommendationerna och begränsningarna samt beslutsfattandet.

Sjukvårdsdistrikten inrättade regionala coronasamordnings- eller samarbetsgrupper med representanter från åtminstone sjukvårdsdistrikten, kommunerna, Institutet för hälsa och välfärd och regionförvaltningsverket. För att beakta konsekvenserna för näringslivet är även de lokala närings-, trafik- och miljöcentralerna i stor utsträckning med i de regionala grupperna. I och med ändringarna i lagen om smittsamma sjukdomar är det motiverat att koppla Transport- och kommunikationsverket till det regionala myndighetsarbetet. Grupperna sammanträdde regelbundet för att bedöma det regionala epidemiologiska läget och på grundval av detta begränsa vilka rekommendationer och begränsningar som behövs för att tygla epidemin. Besluten motiveras med regionens behov och de beskriver helhetsbedömningen, åtgärder och åtgärdernas epidemiologiska och samhälleliga konsekvenser.

Från och med hösten 2020 har social- och hälsovårdsministeriet gett närmare anvisningar och stöd åt såväl regionförvaltningsverket och kommunerna som sjukvårdsdistrikten för genomförandet och beslutsfattandet avseende åtgärderna.

2 Uppgifter och behörigheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar

De statliga myndigheterna och sakkunniginrättningarna samt kommunerna och samkommunerna ska enligt lagen om smittsamma sjukdomar systematiskt bekämpa smittsamma sjukdomar samt förbereda sig på störningar inom hälsovården. De ska inom sin verksamhetsområde vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risk för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder.

Myndigheternas normala roller

Den allmänna planeringen, styrningen och övervakningen av bekämpningen av smittsamma sjukdomar hör till social- och hälsovårdsministeriets uppgifter. Ministeriet ansvarar för den rikstäckande beredskapen för störningar inom hälso- och sjukvården eller för hot om sådana, och för ledarskapet i dessa situationer. Sakkunnigorgan för bekämpningen av smittsamma sjukdomar är delegationerna för smittsamma sjukdomar i samband med social- och hälsovårdsministeriet. Ministeriets centrala uppgifter är att förse behöriga myndigheter med tyngdpunkter och riktlinjer och att säkerställa deras verksamhetsförutsättningar genom vägledning och lagberedning samt finansiell beredning.

Nationell sakkunniginrättning för bekämpningen av smittsamma sjukdomar är Institutet för hälsa och välfärd, som med sin sakkunskap stöder social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverken, upprätthåller rikstäckande epidemiologiska uppföljningssystem för bekämpningen av smittsamma sjukdomar samt stöd och stöder bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunerna, samkommunerna för sjukvårdsdistrikten och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården. I enlighet med den här uppgiften ansvarar Institutet för hälsa och välfärd med stöd av sin sakkunighet för att bedöma risken för smittsam sjukdom samt stöda och vägleda andra hälsovårdsmyndigheters verksamhet avseende åtgärderna som dessa risker kräver. Institutet för hälsa och välfärd ska tillhandahålla information om riskernas allvar, karaktär och bedöma behovet av åtgärder som enligt lagen om smittsamma sjukdomar behövs för att bekämpa riskerna samt kriterierna för den medicinska bedömningen som används i den situationsenliga bedömningen av åtgärderna. De lagstiftade åtgärderna grundar sig på frivillig hälsogranskning, eventuellt obligatorisk hälsogranskning, spårning av konstaterade smittkedjor, karantän, isolering och

användning av vissa utrymmen samt begränsningar vid evenemang. Åtgärderna är delvis vägledande och grundar sig till exempel på frivillig karantän och andra rekommendationer som förhindrar spridning av smitta. För varje åtgärd ska Institutet för hälsa och välfärd utarbeta bedömningskriterier för i vilken typ av fall åtgärden ska vidtas. Andra hälsovårdsmyndigheter, dvs. regionförvaltningsverken, sjukvårdsdistrikten och andra samkommuner och kommuner samt Transport- och kommunikationsverket för persontrafikens del tillämpar dessa anvisningar och rekommendationer i verksamhet enligt egen behörighet.

Regionförvaltningsverket samordnar och övervakar bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Regionförvaltningsverket övervakar att samkommunerna för sjukvårdsdistrikten har regional beredskap för störningar inom hälso- och sjukvården. Regionförvaltningsverket övervakar att bekämpningsarbetet genomförs enligt bestämmelserna samt att de nationella planerna och social- och hälsovårdsministeriets beslut verkställs. Vid regionförvaltningsverket ska det finnas en läkare som står i tjänsteförhållande till regionförvaltningsverket och ansvarar för smittsamma sjukdomar. Dessutom har verket befogenhet att fatta vissa beslut. Enligt 15 § i lagen kan regionförvaltningsverket förordna om hälsokontroll av personer som vistas på någon ort inom dess verksamhetsområde eller på vissa arbetsplatser, i vissa inrättningar, i färdmedel eller på liknande ställen om undersökningen behövs för förhindrande av att en allmänfarlig smittsam sjukdom sprids. Enligt 16 § kan regionförvaltningsverket också besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroll eller om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. Myndigheten fattar även beslut enligt 58 § (evenemang, läroanstalter, social- och hälsovårdsenheter) samt de temporära 58 d och 58 g § om användningen av olika utrymmen (kund- och deltagarutrymmen, utrymmen som separat definierats som bänkskutrymmen) eller begränsningen av evenemang då behovet av dessa överskrider kommungränserna. Regionförvaltningsverkets huvudsakliga uppgift är alltså att övervaka att sjukvårdsdistrikten, andra samkommuner och kommuner uppfyller sina skyldigheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Verket är i sig inte en myndighet som styr innehållet i bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Tillsynsuppgiften innefattar dock en skyldighet att styra tillsynsobjekten med avseende på vad lagstiftningen, rättspraxisen och styrningen av innehållet från Institutet för hälsa och välfärd kräver. Detta gäller även innehållet i annan tillämplig social- och hälsovårdslagstiftning.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården styr regionförvaltningsverkens verksamhet i syfte att genomföra, samordna och förenhetliga övervakningen och anknytande styrning. Dessutom övervakar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården att bekämpningen av smittsamma sjukdomar är lagenlig och meddelar anvisningar i vissa anknytande riksomfattande situationer.

Samkommunen för sjukvårdsdistriktet styr och stöder kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården med sin medicinska sakkunskap inom bekämpning av smittsamma sjukdomar, utvecklar regionalt diagnostiken och behandlingen av smittsamma sjukdomar och utreder epidemier tillsammans med kommunerna. Sjukvårdsdistriktet förbereder bekämpning av och vård och behandling vid exceptionella epidemier samt har hand om utvecklingen av bekämpningen av vårdrelaterade infektioner vid verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården i sitt område. I samkommunen för sjukvårdsdistriktet ska det finnas en läkare som står i tjänsteförhållande till samkommunen och ansvarar för smittsamma sjukdomar. Sjukvårdsdistriktet ansvarar för att klarlägga den regionala epidemiologiska lägesbilden och dra slutsatser utifrån den samt informationen och anvisningarna från Institutet för hälsa och välfärd. Sjukvårdsdistriktet ska särskilt iakttä uppfyllandena av tillämpningsföreskrifterna enligt 58 d, 58 e, 58 f och 58 g § i lagen och tillhandahålla myndigheterna med lagenliga meddelanden om överskridandet av tröskeln. Sjukvårdsdistriktet ska i enlighet med detta närmare anvisa kommunerna inom sitt område om åtgärdernas innehåll och genomföra dem tillsammans med kommunerna enligt överenskommen arbetsfördelning. Sjukvårdsdistriktet ska även enligt sin sakkunskap sörja för ett samordnat innehåll med avseende på bekämpningsåtgärderna för smittsamma sjukdomar. Ansvaret för att organisera och genomföra konkreta åtgärder vid ett gränsovergångsställe ligger hos kommunen i området i enlighet med vad lagstiftningen och styrningen av innehåll från Institutet för hälsa och välfärd samt kommunens lagenliga prövning förutseer. Eventuellt samarbete och samordning av verksamheten ska överenskommas med sjukvårdsdistriktet. Sjukvårdsdistriktet kan enligt överenskommelse delta i genomförandet av åtgärderna som presenteras nedan.

Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistriktet inom dess verksamhetsområde ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket ska fatta de administrativa beslut som föreskrivs i lagen om smittsamma sjukdomar genom att utnyttja den sakkunskap som finns i samkommunen för sjukvårdsdistriktet, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd. Den regionala beredskapen och beredskapsplaneringen för bekämpning av smittsamma sjukdomar ska genomföras så som föreskrivs i 38 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) med beaktande också av verksamheten inom företagshälsovården och den privata hälso- och sjukvården.

Kommunerna ska inom sina områden organisera bekämpningen av smittsamma sjukdomar enligt lagen om smittsamma sjukdomar som en del av folkhälsoarbetet på det sätt som föreskrivs i folkhälsolagen (66/1972), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och i lagen om smittsamma sjukdomar. I kommunen ska det finnas en läkare som står i tjänsteförhållande till kommunen och ansvarar för smittsamma sjukdomar. Den lä-

kare som vid hälsovårdscentralen ansvarar för smittsamma sjukdomar ska utreda arten och utbredningen av en misstänkt eller konstaterad smittsam sjukdom samt vidta behövliga åtgärder för att förhindra att sjukdomen sprids. Bekämpande av smittsamma sjukdomar omfattar i denna lag förebyggande, tidigt konstaterande och uppföljning av smittsamma sjukdomar, behövliga åtgärder för utredning eller bekämpning av epidemier samt undersökning, vård och medicinsk rehabilitering av den som insjuknat eller misstänks ha insjuknat i en smittsam sjukdom samt bekämpning av vårdrelaterade infektioner.

Enligt 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar bär kommunen det huvudsakliga ansvaret för förebyggandet av smittsamma sjukdomar. Denna uppgift omfattas bl.a. av tillhandahållande av allmän informationsanvisning till befolkningen i regionen och att ge närmare styrning och innehåll till befolkningen och övriga aktörer vid tillämpningen av de lagenliga åtgärderna. Denna uppgift omfattas även av information, inkl. tillhandahållande och distribution av rekommendationer. Centrala rekommendationer är bl.a. undvikande av verksamhet med hög smittrisk samt begränsning av offentliga utrymmen som används för verksamheten, rastansarbete, allmän hygien, användning av skydd samt rekommendationer om privata ställningar. Kommunen är även skyldig i egenskap av myndighet för smittsamma sjukdomar att styra den egna verksamheten som hänför sig till exempelvis användning av offentliga utrymmen, ordnande av verksamhet samt genomförande av hygienpraxis.

Ett kommunalt organ eller en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården kan med stöd av 14 § i lagen om smittsamma sjukdomar besluta att anordna testning (hälsokontroll) av coronavirussjukdomen i kommunen för personer som anländer till Finland. Detta gäller frivilliga tester. Dessutom ska kommunen anordna kontroller som regionförvaltningsverket eventuellt förordnat enligt 15 § i lagen samt genomföra kontroller som verket eventuellt enligt 16 § förordnat.

Enligt 23 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska läkaren i kommunen som ansvarar för smittsamma sjukdomar utreda lokala epidemier och spåra smittan. Den läkare som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar ska inom samkommunens område styra utredningen av epidemier och smittspårningen samt i samarbete med kommunerna utreda utbredda epidemier.

Om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och sjukdomsspridningen inte kan förhindras på något annat sätt, kan den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar eller den läkare i tjänsteförhållande som i samkommunen för sjukvårdsdistriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar besluta att en person ska hållas i karantän i högst en månad. Be-

slut om karantän kan meddelas den som konstaterats eller med fog misstänks ha utsatts för en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. Ett individuellt beslut om karantän med be-
svärsanvisning ska ges till varje person.

Den läkare i tjänsteförhållande som i kommunen eller i samkommunen för sjukvårds-
distriktet ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta att den som insjuknat eller
med fog misstänks ha insjuknat i en allmänfarlig smittsam sjukdom eller i en sjukdom
som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska hållas isolerad på
en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården i högst två månader, om risken för
att sjukdomen ska spridas är uppenbar och sjukdomsspridning inte kan förhindras
med hjälp av andra åtgärder. Den läkare som meddelat beslutet ska ge den som ska
isoleras och den personal som ska vårda honom eller henne nödvändiga anvisningar
för hur smittspridning kan förbyggas.

Vidare fattar kommunen beslut enligt 50 § i lagen om smittsamma sjukdomar om be-
gränsningen av användningen av vissa utrymmen (läroanstalter, social- och hälso-
vårdsenheter) och om arrangemang av tillställningar inom sitt eget område.

Myndigheternas behörighet i temporära verksamheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar

Enligt 58 c § (Åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemi) i lagen om smittsamma sjukdomar ska en aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin i sin verksamhet se till att kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna, att kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta och rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

Aktören som disponerar över utrymmen ska dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så glesst som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

Enligt 58 d § (Förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin) i lagen om smittsamma sjukdomar om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § och andra åtgärder som redan vidtagits inte är tillräckliga och om det för att förhindra spridning av covid-19-epidemin när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar aktörerna som nämns i paragrafen, enligt vilken användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse ska ordnas så att kunder och deltagare som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra.

Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område om åtgärder är nödvändiga inom flera kommuners område.

Beslut får fattas för högst en månad åt gången.

Beslut får fattas om incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagarna för vilken information finns att tillgå är minst 25 per 100 000 invånare och om det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

Sådana utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse är utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare samt med avseende på område och funktion begränsade utrymmen inomhus som används för syften som riktar sig till mer än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten fråga verksamhetsarrangören ansvarar under en viss tidpunkt.

Med närkontakt avses att människor vistas ansikte mot ansikte eller i samma utrymme på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter eller har fysisk kontakt med varandra.

Beslutet förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 mom. 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland
- 2) enskilda näringsidkare

- 3) kommuner och samkommuner
- 4) religionssamfund
- 5) offentligrättsliga inrättningar.

Beslut tillämpas dock inte på läroanstalters verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Enligt 58 e § (Åtgärder som gäller persontrafik och som syftar till att förhindra spridning av covid-19-epidemin) i lagen om smittsamma sjukdomar ska en leverantör av transporttjänster och den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören se till att utrymme och ytor som är avsedda att användas av trafikmedlets passagerare rengörs regelbundet och rengöringen effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring. Det gäller verksamheten i fråga så att en tillräcklig hygiennivå uppnås och bibehålls samt att andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta iakttas. Dessutom ska passagerarna erbjudas möjlighet att bibehålla en tillräcklig hygiennivå i trafikmedlet samt ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna, om användning av ansiktsskydd och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta i trafikmedlet. Detta gäller leverantörer av transporttjänster som har ett verksamhetsställe i Finland eller annars står under finsk jurisdiktion eller trafikerar en tjänst med avgångs- eller ankomstplats i Finland eller som går via Finland.

Enligt 58 f § (Temporär begränsning av antal passagerare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin) i lagen om smittsamma sjukdomar kan Transport- och kommunikationsverket, om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 e § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte är tillräckliga och om det är nödvändigt för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, fatta ett beslut genom vilket det största tillåtna antal passagerare som en i 58 e § 1 mom. avsedd leverantör av transporttjänster eller den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören får ta ombord på ett trafikmedel begränsas.

Beslut får fattas om sjukvårdsdistriktet enligt lagen har meddelat att incidensen av bekräftade smittfall inom området under de senaste 14 dagarna för vilka information finns att tillgå är minst 25 per 100 000 invånare och om det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

Transport- och kommunikationsverket får fatta beslut om skyldighet att begränsa antalet passagerare till högst hälften av det största antal passagerare som får tas ombord på trafikmedlet. Beslutet får gälla endast trafikmedel som används för samtidig transport av fler än 10 personer.

Enligt 58 g § (temporär stängning av utrymmen för kunder och deltagare i syfte att förhindra spridning av covid-19-epidemin) i lagen om smittsamma sjukdomar kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar besluta, om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 d § och andra åtgärder som redan nu vidtagits inte kan anses vara tillräckliga på grund av en särskild spridningsrisk i anslutning till verksamheten och om det är nödvändigt för att förhindra en okontrollerad spridning av covid-19-epidemin, att utrymmen för kunder, utrymmen för deltagare och väntsalar enligt 58 d § 3 mom. som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse ska stängas för kunder och deltagare. Sådana utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse är utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare samt med avseende på område och funktion begränsade utrymmen inomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar under en viss tidpunkt.

Utrymmen med hög smittrisk som avses i den här bestämmelsen definieras närmare i bestämmelsen och dessa är idrotts- eller sportverksamhet och nöjes- eller rekreationsverksamhet i följande utrymmen:

- 1) utrymmen inomhus som används för lagssport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och annan motsvarande utrymmen för inomhusidrott,
- 2) allmänna bastur och simhallars, frisksvams och badinrätningars bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,
- 3) dansställen och utrymmen som används för korsång, pantörteater och annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp,
- 4) nöjes- och temparker, tivolin samt djurparker, utrymmen inomhus,
- 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,
- 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

Beslut får endast fattas om:

- 1) incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 50 per 100 000 invånare,
- 2) det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området, och

3) antalet smittfall inom sjukvårdsdistriktets område enligt en sakkunnigbedömning bedöms leda till att behovet av sjukhusvård och intensivvård ökar i betydande grad, till att social- och hälsovårdspersonalens tillräcklighet eller omsorgen om klienter eller vården av patienter väsentligt äventyras eller till någon annan motsvarande överbelastning av social- och hälsovårdssystemet.

Beslutet får fattas för högst två veckor åt gången. Regionförvaltningsverket kan fatta ett motsvarande beslut inom sin region om åtgärderna är nödvändiga inom flera kommuners område.

Annat

Regionförvaltningsverket och kommunen övervakar inom sitt verksamhetsområde att de föreskrivna skyldigheterna och begränsningarna samt beslut som hänför sig till dessa i 58 § (publika torgmarknader), 58 c § 1 och 2 mom. (grundläggande skyldigheter), 58 d och 58 g § (begränsning av användning av utrymmen) samt 58 h § 1 mom. (plan) iakttas.

Transport- och kommunikationsverket och kommunen övervakar att föreskrivna skyldigheter och begränsningar samt beslut som hänför sig till dessa i 58 c § 6 mom., 58 e § (persontrafikens grundläggande skyldigheter) och 58 f § (persontrafikens begränsningar) samt i 58 h § 2 mom. (plan) iakttas.

Kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket ska samarbeta i övervakningen av att den här lagen iakttas.

Polisen övervakar att skyldigheterna som föreskrivs i 58 § och 58 d § samt i 58 c § 2 mom. med avseende på skyldigheterna och begränsningarna som hänför sig till upprätthållandet av förbud av offentliga tillställningar och allmänna möten samt publik- och människoantal och distanser iakttas.

Polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet, räddningsmyndigheterna och försvarsmakten har möjlighet att lämna handräckning till kommunen eller sjukvårdsdistriktet för genomförandet av åtgärderna i enlighet med bestämmelsen om handräckning i 89 § (Handräckning) i lagen om smittsamma sjukdomar.

Befogenheten i det regionala beslutsfattandet grundar sig på den gällande lagen om smittsamma sjukdomar samt på den överenskomna arbetsfördelningen mellan kommunen eller samkommunen och sjukvårdsdistriktet.

Under normala förhållanden hör slutsatser som fattas med avseende på lägesbedömningen och åtgärdernas behov till de regionala (sjukvårdsdistrikten) och lokala (kom-

muner/samkommuner) myndigheterna för smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverken och andra nödvändiga myndigheter hörs som sakkunniga i bedömningen.

Regionförvaltningsverket kan i samband med sin tillsynsuppgift samordna olika myndigheters verksamhet. Dessutom har myndigheten möjlighet och ansvar för att fatta olika förvaltningsbeslut. Dessa beslut är nödvändiga för att ordna riktade hälsokontroller och delta i dessa samt för begränsningarna som hänför sig till allmänna tillställningar och användningen av vissa offentliga utrymmen ifall dessa behövs på flera kommuners områden.

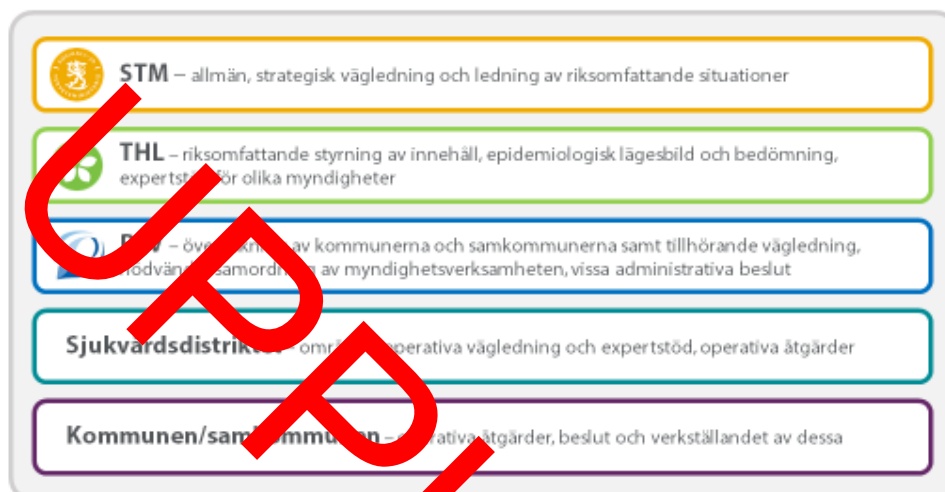
Sjukvårdsdistrikten, kommunerna och regionförvaltningsverken ska stöda sig på Institutet för hälsa och välfärd regionala epidemiologiska lägesbild och bedömning samt på rekommendationerna om nödvändiga åtgärder i olika situationer samt deras innehåll och kriterier. Beslutsfattandet i överensstämmelse med principerna i handlingsplanen ska grunda sig på den epidemiologiska lägesbilden som uppdateras varje vecka, epidemins fasbedömning och övrig sakkunnig information som regionen tillhandahåller.

Enligt arbetarskyddslagen ansvarar arbetsgivaren för arbetsplatsens och arbetstagar-
nas arbetarskydd. Arbetsgivaren ska sörja för nödvändiga åtgärder för att begränsa exponeringsrisken. Åtgärderna på arbetsplatserna grundar sig på bedömning av arbetsriskerna enligt arbetarskyddslagen. Sakkunnig inom arbetarskydd och företags-
hälsovård kan användas som stöd i bedömningen och bedömningen ska uppdateras med beaktande av coronaläget. På grundval av bedömningen kompletteras arbets-
platsens anvisningar och förfaringssätt och beslut om nödvändiga åtgärder fattas.

Med avseende på arbetarskyddet är Arbetshälsoinstitutet sakkunnigmyndighet och regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet är de övriga arbetarskyddsmyndigheter. Arbetshälsoinstitutet och arbetarskyddets ansvarsområden ger råd och vägledning till arbetsplatser. Arbetarskyddets ansvarsområden övervakar arbetsplatser som arbetarskyddsmyndigheter.

Bild 4. Överblick över myndigheternas befogenheter.

Befogenheter på allmän nivå enligt lagen om smittsamma sjukdomar

I den gällande lagen om smittsamma sjukdomar beskrivs om regionala och riksomfattande myndigheters samarbete i bekämpningen av smittsamma sjukdomar:

7§: Nationell sakkunniginrättning för bekämpningen av smittsamma sjukdomar är Institutet för hälsa och välfärd, som med sin sakkunskap stöder social- och hälsovårdsministeriet och regionförvaltningsverken, upprätthåller rikstäckande epidemiologiska uppföljningssystem för bekämpningen av smittsamma sjukdomar samt styr och stöder bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunerna, samkommunerna för sjukvårdsdistriktet och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården.

8 §: Regionförvaltningsverket samordnar och övervakar bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område. Regionförvaltningsverket övervakar att samkommunerna för sjukvårdsdistriktet har regional beredskap för störningar inom hälso- och sjukvården. Samkommunen för sjukvårdsdistriktet styr och stöder kommunerna och verksamhetsenheterna inom socialvården och hälso- och sjukvården med sin medicinska sakkunskap inom bekämpning av smittsamma sjukdomar, utvecklar regionalt diagnostiken och behandlingen av smittsamma sjukdomar och utreder epidemier tillsammans med kommunerna. Regionförvaltningsverket och samkommunerna för sjukvårdsdistriktet

inom dess verksamhetsområde ska samarbeta för att bekämpa smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket ska fatta de administrativa beslut som föreskrivs i denna lag genom att utnyttja den sakkunskap som finns i samkommunen för sjukvårdsdistriktet, i specialupptagningsområdet och vid Institutet för hälsa och välfärd.

UPPTÄJND

3 Regionala rekommendationer och begränsningar

Regionala coronasamordningsgrupper rapporterar varje vecka till Institutet för hälsa och välfärd om det epidemiologiska läget de anser sig befinna sig i och hurdana åtgärder de har tagit i bruk i sin helhet för att tygla spridningen av epidemin. Grupperna bedömer och motiverar effekten av sina åtgärder och vilka konsekvenser de har på samhället mer omfattande, t.ex. ur den sociala och ekonomiska synvinkeln samt med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna. För att näringslivsperspektivet ska beaktas tillräckligt myndigheternas helhetsbedömning har representanter från närings-, trafik- och miljöcentralerna också bjudits in till grupperna. Grupperna har dessutom kunnat höra sakkunniga inom olika branscher på sina möten.

Gruppernas arbete grundar sig på den epidemiologiska fasbeskrivningen ovan och rekommendations- och begränsningsåtgärderna anknutna till den som exempel i handlingsplanen (bilaga 3). Olika aktörer genomförande av uppgifter i enlighet med lagen om smittsamma sjukdomar stöds med rekommendationer. Ministeriernas rekommendationer är inte juridiskt bindande. Målsättningen är att olika myndigheters verksamhet skapar en enhetlig helhet så att covid-19-epidemiens negativa konsekvenser för människorna och samhället kan förebyggas.

Regionala begränsningsåtgärder och rekommendationer är avsedda att riktas proaktivt och verkningsfullt till det som är effektivast och mest proportionerligt enligt den allmänna och regionala sakkunniginformationen om den regionala lägesbilden, smittkällorna och smittrisken. Åtgärder som på ett betydande sätt begränsar verksamheten, men mer begränsat, exakt och tillfälligt, kan vara motiverade i situationer där epidemin försämras snabbt. Vid bedömningen av begränsningar ska man kontrollera att de är i linje med andra beslut och rekommendationer i regionen och med åtgärder som hänförs till testning, spårning, isolering och vård och att dessa stöder varandra.

Epidemiläget har kännetecknats av snabba, böljande ändringar i läget i regionerna. Samtidigt har man lagt märke till att man med regionala, rättidiga och tillräckligt omfattande åtgärder samt effektiv testning och smittspårning har kunnat tygla spridningen av epidemin.

Anvisningar om beaktandet av det riksomfattande epidemiläget i de regionala åtgärderna ges i kompletteringen till den här verksamhetsplanen som antogs den

26.1.2021. De avvikande rekommendationerna som presenteras nedan iakttas särskilt i rekommendationerna om beslut att begränsa offentliga tillställningar.

Coronapandemins bekämpningsarbete stöds nationellt med social- och hälsovårdsministeriets normativa vägledning, informations-, resurs- och interaktionsstyrning. Institutet för hälsa och välfärd tillhandahåller aktuell epidemiologisk information både riksomfattande och regionalt och deltar regelbundet i de regionala coronasamordningsgruppernas arbete. Institutet tillhandahåller vid behov epidemiologiska motiveringar även som stöd för begränsningar av sammankomster samt offentliga utrymmen. Regionförvaltningsverken säkerställer att man i regionerna agerar i enlighet med ministeriets allmänna styrning och Institutet för hälsa och välfärds styrning av innehållet. De deltar också i coronasamordningsgruppernas arbete. Social- och hälsovårdsministeriet, Institutet för hälsa och välfärd, regionförvaltningsverken och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har dessutom regelbunden interaktionskontakt med regionernas coronasamordningsgrupper för att gemensamt behandla aktuella ärenden.

Anvisningar till myndigheter som fattar lokala och regionala beslut

När epidemiläget försämras är det viktigt att agera **snabbt och proaktivt** genom att ta i bruk effektiva och epidemiologiskt ändamålsenliga åtgärder. Regionala och bekämpnings- och begränsningsåtgärder har en nyckelroll för att förhindra spridningen av smitta för att förhindra att situationen förvärras. Bedömningen av regionens situation ska vikt även läggas vid de omgivande regionernas smittläge och det riksomfattande epidemiläget.

Genom regionala, rättidiga och tillräckligt omfattande åtgärder samt effektivt stöd och smittspårning kan man tygla spridningen av epidemin. Rekommendationernas och begränsningarnas effekter på epidemiläget och särskilt på sjukhus- och intensivvårdens behov syns först med några veckors fördröjning.

Begränsningsåtgärderna får inte heller upphävas i förtid utan rekommendationerna och begränsningarna ska lättas med eftertanke så att nya smittkluster inte uppstår.

Förutsättningarna för begränsningarna som föreskrivs i lag ska iakttas. Regionförvaltningsverket överväger behovet av begränsningarna inom sin befogenhet och fattar beslut därefter. Kommunerna har möjlighet att genom egna beslut som grundar sig på samma bestämmelse införa strängare begränsningar inom sitt område ifall de är nödvändiga på grund av det lokala läget. Båda myndigheterna är skyldiga att självständigt överväga att fatta beslut.

Rekommendationerna som behandlas här utgör åtgärdshelheter som utformats för varje epidemiskede och med vilka regionens myndigheter kan tygla spridningen av epidemin. Ministeriets rekommendationer är inte juridiskt bindande. Rekommendationerna genomförs genom regionala förvaltningsbeslut, aktörernas frivilliga beslut samt rekommendationer som utfärdas till aktörer och befolkningen. Genomförandet av rekommendationerna behandlas närmare i bilaga 3.

Då epidemin är på **basnivå** är det väsentligt att god hand- och andningshygien, användning av munskydd, sociala avstånd och beaktande av andra som man tillägnat sig under epidemin fortsätter, även i offentliga och andra utrymmen som öppnas för allmänheten. I 58 c och e § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om allmänna säkerhetsskyldigheter avseende kund- och denegarutrymmen såsom trafikstationer och persontrafiken som omfattar alla epidemiskeder.

Publikmängden på offentliga tillställningar begränsas genom beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar till högst 50 personer. Offentliga tillställningar med över 50 personer kan arrangeras inomhus och utomhus på avgränsade områden så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra genom att iaktta undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar som kompletterar skyldigheterna direkt ur lagen om smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverken och kommunerna ansvarar för besluten inom sitt område. Aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning av antalet kunder, genom arrangemang av antalet kundplatser eller utrymmen eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. Här kan principerna som undervisnings- och kulturministeriets arbetsordning, utarbetsordning och av ansvarsfullt evenemang utnyttjas.

De landskap som riskerar närma sig epidemins accelerationsfas ska dessutom och i förebyggande syfte ta i bruk begränsningar och rekommendationer som gäller accelerationsfasen för att tygla epidemin. Begränsningarnas lagstadgade tillämpningsförutsättningar ska iakttas.

I epidemins **accelerationsfas** är man skyldig att ordna offentliga tillställningar och allmänna möten genom beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar då förutsättningarna uppfylls så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra genom att iaktta undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar som kompletterar skyldigheterna direkt ur lagen om smittsamma sjukdomar. Besluten riktas till utrymmen inomhus som används för

samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare samt till utrymmen utomhus som begränsas både med avseende på område och funktion och som används för ändamål som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt. Regionförvaltningsverken och kommunerna ansvarar för besluten inom sitt område. Aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning antalet kunder, genom arrangemang av antalet kundplatser eller utrymmen eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. Här kan principerna som undervisnings- och kulturministeriets arbetsgrupp utarbetat för ordnande av ansvarfullt evenemang utnyttjas.

För arrangemang av privata tillställningar rekommenderas att man inte arrangerar tillställning för över 20 personer.

Dessutom rekommenderas det att deltagarantalet för utrymmen som disponeras och kontrolleras av kommunerna och samkommunerna genom frivilliga beslut begränsas till höften av det normala antalet som tillåts i utrymmena enligt annan lagstiftning. Ansvariga får inte begränsa rätten till lagstadgade tjänster, rätten att få sin sak behandlad av behörig myndighet eller hindra tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att utföra sitt tjänsteuppdrag.

Det rekommenderas att hobbyverksamhet i grupp för vuxna som sker inomhus avbryts och i mån av möjlighet genomförs på distans i situationer och verksamhetsformer förknippade med hög smittrisk.

Då tillämpningströskeln enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar överskrids och då förutsättningarna uppfylls ska även användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse genom beslut förpliktas att ordnas så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närtkontakt med varandra. Besluten riktas till utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare samt till utrymmen utomhus som begränsas både med avseende på område och funktion och som används för ändamål som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt. Regionförvaltningsverken och kommunerna ansvarar för besluten inom sitt område. Aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning av antalet kunder, genom arrangemang av antalet kundplatser eller utrymmen eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. Beslut tillämpas dock inte på läroanstalters verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet. Beslutet får inte förhindra någons rätt till lagstadgade tjänster, rätten att få sin sak behandlad av behörig myndighet eller hindra tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att utföra sitt tjänsteuppdrag.

Då tillämpningströskeln enligt 58 f § i lagen om smittsamma sjukdomar överskrids och då förutsättningarna uppfylls förpliktas leverantörer av transporttjänster genom beslut att begränsa antalet passagerare till högst hälften av det största antalet passagerare som får tas ombord på trafikmedlet. Beslutet får gälla endast trafikmedel som används för samtidig transport av fler än 10 personer.

Högskolor rekommenderas övergå till distansstudier, dock med beaktande av behovet för nödvändig närundervisning.

Under epidemins accelerationsfas är det nödvändigt att utfärda rekommendation om distansarbete i regionen såvida det inte redan utfärdats på nationell nivå.

Landskap som hotas av att samhällsspridningsfasen av epidemin ska proaktivt ta i bruk begränsningar och rekommendationer för samhällsspridningsfasen för att tygla epidemin. Begränsningarnas lagstadgade tillämpningsförutsättningar ska iakttas.

Under epidemins samhällsspridningsfas förbjuds alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och utomhus, då förutsättningarna uppfylls genom beslut i enlighet med 58 f § i lagen om smittsamma sjukdomar. Det är dock möjligt att inomhus och utomhus på avgränsade områden ordna offentliga tillställningar och allmänna möten med högst 10 deltagare förutsatt att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra genom att iaktta undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar som kompletterar skyldigheterna direkt ur lagen om smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverken och kommunerna ansvarar för besluten inom sitt område. Aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning av antalet kunder genom arrangemang av antalet kundplatser eller utrymmen eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. Här kan principerna som undervisnings- och kulturministeriets arbetsgrupp utarbetat för ordnande av ansvarsfullt evenemang utnyttjas.

Kommuner kan rekommendera verksamhetsutövare att överväga att temporärt helt och hållet avbryta användningen av offentliga utrymmen med hög smittrisk som de disponerar över och kontrollerar. Vid utfärdandet av rekommendationerna ska särskilt utrymmenas användningsnatur beaktas. Kommunerna rekommenderas frivilligt iaktta dessa rekommendationer i utrymmen som de disponerar över.

Då förutsättningarna som avses i 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls, avbryts genom beslut användningen av offentliga utrymmen med särskild spridningsrisk temporärt helt och hållet i högst två veckor åt gången. Avbrytandet av användningen av utrymmena får inte begränsa människors rätt till lagstadgade tjänster, rätten att få sin sak behandlad av behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller en tjänsteinnehavare från att utföra sitt tjänsteuppdrag.

Särskilt med avseende på betydande begränsningar i verksamhet som främjar hälsomässiga, sociala och kulturella rättigheter för barn och unga samt befolkningsgrupper med nedsatt funktionsförmåga är det skäl att noggrant överväga och bedöma omfattningen av åtgärdernas konsekvenser.

Under epidemins samhällsspridningsfas ska befolkningen ovillkorligen iaktta Institutet för hälsa och välfärds aktuella munskyddsrekommendation. Det rekommenderas också att privata tillställningar med över tio (10) personer inte ordnas och att man inte deltar i sådana. För befolkningen och arrangörer av tillställningar rekommenderas det att offentliga tillställningar för mer än tio (10) personer inte ordnas och att man inte deltar i sådana.

Det rekommenderas att hobbyverksamhet i grupp avbryts temporärt helt och hållet och endast genomförs på distans i mån av möjlighet. Särskilt övervägande ska dock tillämpas med avseende på barns och ungas fritidsintressen. Särskilt utrymmen avsedda för vuxnas hobbyverksamheter i grupp kan genom beslut (lagen om smittsamma sjukdomar 58 g) avbrytas temporärt helt och hållet i högst två veckor åt gången ifall det är nödvändigt eftersom tillämpningströskeln uppfylls.

Med avseende på rekommendationerna om hobbyverksamhet för barn och unga, inkl. grundläggande konstundervisning, samt hobbyverksamhet för befolkningsgrupper med nedsatt funktionsförmåga är det viktigt att allvarligt överväga de negativa sociala och kulturella konsekvenserna samt på grundval av detta bedöma om åtgärderna kan riktas till dessa och i vilken omfattning med avseende på innehåll, område och varaktighet.

Det rekommenderas att offentliga och privata tjänsteproducenter inom social- och hälsovården vidtar intensifierade skyddsåtgärder i sin verksamhet som säkerställer att grupper med hög sjukdomsrisk skyddas från coronavirussmitta. Åtgärderna uppmanar att iaktta Institutet för hälsa och välfärds gällande anvisningar om hemservice och verksamhetsenheter för långtidsvård på enheter för dygnet runt vård och omsorg. Befolkningen rekommenderas

också att avhålla sig från närkontakter eller från risker för grupper med hög sjukdomsrisk på avsedda social- och hälsovårdsenheter.

För offentliga och privata anordnare av utbildning rekommenderas att högskolor och undervisning på andra stadiet (universitet, yrkeshögskolor, gymnasieutbildning, yrkesutbildning, grundläggande konstundervisning för vuxna, fritt bildningsarbete och grundläggande undervisning för vuxna) helt ska övergå till distansundervisning. Rekommendationen gäller inte nödvändig närundervisning. Distansundervisningen ska genomföras så att de negativa konsekvenserna för fullföljandet av studierna minimeras.

Arbetsgivare och arbetstagare rekommenderas iakttä riksomfattande rekommendationer om distansarbete i alla sådana arbetsuppgifter där det är även tillfälligt möjligt. I arbetarskyddslagen föreskrivs om arbetsgivarens skyldighet att kräva användning av personlig skyddsutrustning och annan skyddsutrustning samt att i övrigt skydda sina anställda.

Beaktande av det riksomfattande epidemiläget i regionala åtgärder

En ny potentiellt betydande epidemiologisk riskfaktor är virusmutationerna av SARS-CoV-2. Europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar ECDC har i sin riskbedömning från den 29.12.2020 bedömt att den nya covid-19-mutationen (SARS-CoV-2 VOC 202012/01) sprider sig betydligt snabbare än coronavirusets tidigare subtyper. Trots att dödligheten inte verkar ha ökat kan den nya virusmutationen om den sprider sig leda till att epidemin sprider sig betydligt snabbare och att hälso- och sjukvårdssystemets bärkraft äventyras på grund av det ökade antalet sjukdomsfall.

Den nya virusmutationen utgör på så sätt ett nytt epidemihot vars spridning i landet effektivt ska bekämpas. Därför har handlingsplanen kompletterats den 26.1.2021.

Målsättningen med åtgärdshelheterna som beskrivs i den här kompletterade handlingsplanen är att bekämpa en accelererad tillväxt av epidemin och en spridning av de mer smittsamma virusmutationerna och på så sätt få ytterligare tid för vacciner och årstidsväxlingarnas samverkan i tyglandet av epidemin. Åtgärderna används i enlighet med tillämplig lagstiftning för varje situation som presenteras i planen.

Åtgärdshelheterna i fas 1-3 som beskrivs i kompletteringen består av de ovan behandlade rekommendationerna och ministeriernas rekommendationer i bilaga 3 om epidemifasernas innehåll samt av ytterligare åtgärder i faserna 2-3 som beskrivs i bilaga 4 (bild 5). De lagstadgade tillämpningsföreskrifterna för begränsningsbefogenheterna gäller för alla åtgärdsnivåer.

Bild 5. Coronavirusepidemins faser och bekämpningsåtgärdernas nivåer och nya temporära befogenheter i lagen om smittsamma sjukdomar

På nuvarande nivå 1 har strängare rekommendationer än de grundläggande rekommendationer som behandlats ovan tillämpats på begränsningen av offentliga tillställningar. Dessa är en absolut deltagargräns på 50 personer på basnivån och en deltagargräns på 20 personer i accelerationsfasen. På åtgärdsnivåerna 2-3 som beskrivs i kompletteringen tillämpas på grund av de offentliga tillställningarnas natur till vidare ännu dessa rekommendationer om begränsningen av offentliga tillställningar:

På basnivån tillåts offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 50 personer i inomhus- och utomhusutrymmen. Sammankomster med under 50 personer ska arrangeras så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra genom att iakttä undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar som kompletterar skyldigheterna direkt ur lagen om smittsamma sjukdomar.

Under accelerationsfasen tillåts offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 20 personer i inomhus- och utomhusutrymmen. Tillställningar med under 20 personer ska arrangeras så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra genom att iakttä undervisnings- och kulturministeriets och Institutet

för hälsa och välfärds anvisningar som kompletterar skyldigheterna direkt ur lagen om smittsamma sjukdomar.

Under samhällsspridningsfasen tillåts offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 personer i inomhus- och utomhusutrymmen. Tillställningar med under 10 personer ska arrangeras så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra genom att iaktta undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar som kompletterar skyldigheterna direkt ur lagen om smittsamma sjukdomar.

Institutet för hälsa och välfärd kan dessutom rekommendera att bland annat alla regioner i privata tillställningar iakttar samma begränsningar avseende besökantantal och skyddsåtgärder som enligt ovan tillämpas på offentliga sammankomster.

Institutet för hälsa och välfärd bedömer utvecklingen av läget och behov och möjligheter att förflyttas mellan åtgärdsnivåerna enligt den kompletterade handlingsplanen.

4 Säkerställande av åtgärdernas enhetlighet

Hybridstrategins funktionalitet och effektivitet granskas som helhet på statsrådsnivå på samma sätt som förekomsten av regionala ramar och förutsättningar för regional verksamhet. En effektiv bekämpning av epidemin, trygghandet och likabehandlingen av människors hälsa förutsätter att lagen om smittsamma sjukdomar tolkas och tillämpas enhetligt i hela landet med grundval av det regionala läget. Detta betonar Institutet för hälsa och välfärd och regionförvaltningsverkenas roll i säkerställandet av dessa principer och förutsättningar. Sjukvårdsdistrikten och kommunerna identifierar detta i sina roller och i sitt ledarskap.

Social- och hälsovårdsministeriet har tillsatt ett kärnteam för att säkerställa att rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin genomförs regionalt med tyngdpunkt på uppföljning av beslutsfattande och styrning av tjänstesystemet enligt behov. Kärnteamet följer den regionala beslutsfattningen och inom ramarna för sin behörighet vägleder teamet vid behov myndigheter. Styrningen utgörs av informationsstyrning och interaktionsstyrning. Covid-19-samordningsgruppen följer upp och bedömer fortfarande helhetsbilden av de riksomfattande åtgärderna.

5 Servicesystemets lägesbild

Enbart epidemiologisk information redogör inte för hur servicesystemet klarar av att svara på befolkningens behov av omsorg, vård och service. Under nedstängningen våren 2020 uppstod en betydande vårdskuld i både basservicen och tjänsterna på specialnivå. Känslan av ensamhet och otrygghet ökade precis som upplevelsen av mentalt mående. (<https://www.julkari.fi/handle/10024/140661>)

Kunskapsunderlaget för hälsovårdens och särskilt specialistsjukvårdens lägesbild har förbättrats under pandemin och kunskapsunderlaget som behövs för att bedöma lägesbilden för social- och hälsovårdens basservice kompletteras. Social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd följer tillgången till basservicen och personalens tillräcklighet genom nyckelfrågor riktade till social- och hälsovårdsledningen.

6 Kommunikation

Om coronaepidemin drar ut på tiden behövs en långvarig, motiverande medborgarkommunikation så att man orkar följa rekommendationerna. Detta förutsätter förutom traditionell information även kampanjmässig kommunikation vars synlighet säkerställs.

Ett nationellt kommunikationsarbete med kommunerna och sjukvårdsdistrikten har inletts år 2020. Under ledning av social- och hälsovårdsministeriet har gemensamma tillvägagångssätt utarbetats med vars hjälp man stöder regionala kommunikationsåtgärder i kommunikationen om begränsningsåtgärder för coronaepidemin i området. På social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde och de regionala kommunikationens gemensamma mål sammanställer man lägesbilden, kartlägger behov för kommunikationssamarbetet och de goda tillvägagångssätt samt information mellan olika områden. För genomförandet av en enhetlig kommunikation och som stöd för regionernas kommunikation produceras generiskt kommunikationsmaterial med beaktande av olika språkgrupper. Den svenska- och samiskspråkiga befolkningens behov att få information på sitt eget modersmål samt andra olika språkgruppers behov beaktas då materialet produceras.

För att stöda den mentala kriställigheten samarbetar social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd intensivt med statsrådets kansli. Via Finland fixar det-kampanjen genomförs material och kampanjpuffar inom centralteman för social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde.

Under våren 2021 lägger social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde särskilt vikt vid genomförande av kommunikation om coronastrategin och vacciner. Under ledning av social- och hälsovårdsministeriet har riktlinjer för coronavaccinkommunikationen utarbetats, i planeringen av riktlinjerna har sakkunskap från Institutet för hälsa och välfärd, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet och Statsrådets kansli utnyttjats. Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde stöder servicesystemets, kommunernas och sjukvårdsdistriktens coronakommunikation i enlighet med sina uppgifter.

DEL 4: Bilagor

UPPHÄIVD

BILAGA 1. Epidemins faser

Basnivån – epidemin växer inte

Låg incidens, kontrollerbara smittkedjor, enskilda nya fall eller hos personer redan i karantän

Hygienstrategins åtgärder

Hygienåtgärder, iakttagande av säkerhetsavstånd

Bryta smittkedjor enligt testa, spåra, vårda och isolera-strategin

Ökad testkapacitet och smidigare processer

- Ibruktagning av applikationen Coronablinkern
- Riskbaserad kommunikation, testning och karantänbeslut (journaler)

- Rekommendation om munskydd för medborgarna (nivå 1) enligt myndighetsprövning för områden med förekomst av smittfall i minst två på varandra följande veckor.
- Riktade riksomfattande och regionala infokampanjer (t.ex. Coronablinkern)
- Resebegränsningar
- Materiell beredskap (anskaffningar)
- Myndighetsåtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar

Accelerationsfasen – epidemins tillväxt börjar accelerera

Den regionala incidensen av smittfall har ökat, flera lokala och regionala smittkedjor

Kriterier som kan användas i bedömningen av epidemiläget:

- Antalet smittfall per 7 dygn i storleksklassen 10-15/100 000 invånare eller per 14 dygn överstiger inte 25/100 000
- Andelen positiva test > 1 %
- Massexponering förekommer
- Smittkällorna kan huvudsakligen spåras och smittkedjorna brytas
- Man klarar av att svara på behovet av sjukhusvård utan specialåtgärder

Hygienstrategins tillägg åtgärder:

- Ökning av testkapaciteten för att identifiera indexfall och smittade personer utan symptom
- Ökade smittspåringsresurser
- Regional rekommendation om arbetsarbete och munskydd
- Lokala och regionala infokampanjer
- Proaktiva och tillräckligt omfattande lokala och regionala begränsningsåtgärder, omedelbar testning, snabb spåring som vid behov riktas till situationer med hög risk för exponering samt karantänåtgärder som massexponeringar förutsätter är i nyckelposition

Samhällsspridningsfasen – epidemins tillväxt ökar ytterligare

Epidemins tillväxt ökar ytterligare, regional eller mer omfattande spridning av fall bland befolkningen, spårningen försvåras

Kriterier som kan användas som hjälp i bedömningen av samhällsspridningen:

- Antalet smittfall per 7 dygn i storleksklassen >15/100 000 personer per 14 dygn >25/100 000 i minst två på varandra följande veckor
- Andelen positiva test > 50%
- Under hösten av smittfall som kan spåras
- En ökning av sjukvård ökar och antalet nya intensivvårdsplatser förutspås börja öka

Hybridstrategins tilläggsåtgärder:

- Maximala regionala rekommendationer och begränsningar tas omedelbart i bruk
- Rekommendation om distansarbete och munskydd (omfattande)
- Om situationen utvidgas och/eller inte kan kontrolleras genom regionala åtgärder:
- Riksomfattande begränsningar och rekommendationer; kommunikationskampanj; frigörande av materiallager; beredskap på ökad vårdkapacitet i hela landet; i sista hand undantagstillstånd och beredskapslag

BILAGA 2. Tillgängliga rekommendationer och begränsningar 22.2.2021

Tabeller presenterar varje åtgärds författningsgrund, den behöriga myndigheten och den regionala genomförbarheten samt gruppen för lägesbilder och modeller för covid-19-epideminns bedömning av åtgärdernas epidemiologiska effekt i förhållande till de samhällsreliga negativa konsekvenserna.

Rekommendation/begränsning	Författningsgrund	Behörig myndighet/aktör	Effekt	Samhälleliga negativa konsekvenser	Regional genomförbarhet	Att observera
Rekommendation om distansarbete	Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 6, 7 och 9 §, arbetarskyddslagen 8§	SHM, F (statliga arbetsgivare), THL, kommuner/samkommuner; arbetsgivare i egen verksamhet	++	-	På alla områden som hotas av acceleration eller samhällspridning av epidemin.	Enhetlighet inom arbetsområdet; inte möjligt i alla uppgifter.
Rekommendation om munskydd	Lagen om smittsamma sjukdomar 6, 7 och 9 §, Arbetarskyddslagen 8 §	SHM, THL, kommuner/samkommuner; arbetsgivare i egen verksamhet	++ beror på det epidemiologiska läget	-	På alla områden som hotas av acceleration eller samhällspridning av epidemin.	Trygghet av jämlik tillgång, användarnas kostnader, rekommendationen kan utvidgas. Användning av egentliga personskydd i arbetet se-

						parat enligt arbetarskyddslagen.
Rekommendation för att effektivisera skyddet av äldre och riskgrupper med avseende på säkerhet vid besök	Lagen om smittsamma sjukdomar 17 §	Chefen för hälsovårdens och socialvårdens verksamhetsenhet, kommunen eller samkommunen	+++	-	På alla områden där epidemin accelererar eller sprids.	Människorna är åtskilda från sina anhöriga vilket betydligt sänker livskvaliteten och är svårt att förstå för många. Man måste sträva efter att ordna kontakten på andra trygga sätt och genom trygga möten.
Övergång till exceptionella undervisningsarrangemang inom den grundläggande utbildningen och i annan undervisning	I grundläggande utbildning lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 20 a § (i kraft till den 31.7.2021); anknyter till tillämpningen av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar I annan undervisning grundläggande lagstiftning	Utbildningsarrangören, dvs. kommunen, staten, registrerat samfund eller stiftelse	+	-	Särskilt under epidemin accelerations- och utlösningsspridnings	I den grundläggande utbildningen beslutas som fattats av en lokal eller regional myndighet för smittsamma sjukdomar om delvis eller total stängning av utrymmen som används för undervisning. Långva-

	för ifrågavärande verksamhet (egen verksamhet)					riga negativa konsekvenser för välbefinnandet och inläringen.
Begränsningen av restaurangers och caféers öppettider, serveringsstider och antal kunder	Lagen om smittsamma sjukdomar 58 a § och statsrådets förordning	Statsrådets förordning; regionförvaltningsverket övervakar	++	-	Ja, såsom definieras i statsrådets förordning	Bedömningen av effekten kan ändras om fler exponeringsfall blir kända. Regionala begränsningar kan leda till restaurangresor. Hot om konkurs för näringsverksamheten.
Rekommendationer om begränsning av användningen av offentliga utrymmen och frivillig begränsning	Lagen om smittsamma sjukdomar 6 och 9 §, sektorlagstiftning om verksamhet	Kommunen/samkommunen (rekommendationer och egen verksamhet), andra myndigheter i sin egen verksamhet	+		Särskilt under epidemins accelerations- eller samhällspridningsfas	Omfattande sociala och ekonomiska effekter ska beaktas.
Begränsning av social- och hälsovårdens verksamhetsenheter, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande utrymmen	Lagen om smittsamma sjukdomar 58 §	Kommunen inom sitt område och Regionförvaltningsverket över kommungränserna	Från fall till fall		Särskilt under epidemins accelerations- eller samhällspridningsfas	Omfattande sociala och ekonomiska effekter ska beaktas.

Hantering av hälsosäkerheten vid gränsöverskridande resande	15 § (återinförande av gränskontroll vid de inre gränserna) och 16 § (stängning av ett gränsövergångsställe) i gränsbevakningslagen samt FHS 2019:10 (Scherer) och bestämmelser i lagen om smittsamma sjukdomar 14 §, 15 §, 16 § (hälsoinspektion), 60 § och 63 § (karantän och isolering)	Gränsmyndigheterna; kommunen/samkommunen/läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar	++ Beror på ländernas epidemiologiska läge och fallrelaterade tillresor	--	Möjligt för gränssamhällen.	Internationellt tryck på att upphäva begränsningarna, näringen hotas av konkurser.
Förbud och begränsning av offentliga tillställningar	Lagen om smittsamma sjukdomar 58 §	Kommunen inom sitt område och Regionförvaltningsverket över kommungränserna	++		Särskilt under epidemier accelerationsläget i samfundets spridningsläge	Betydande effekter på ekonomin och frågavardet i branschen.
Bestämmelser om karantän och isolering	Lagen om smittsamma sjukdomar 60 och 63 §	Kommunen eller samkommunens läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar	+++	--	Ja	Sidoeffekter för näringsverksamheten.
Rekommendationer om begränsning	Lagen om smittsamma sjukdomar 6 och 9 §	Kommunen/samkommunen	++	--	Särskilt under epidemier	Sociala konsekvenser

av privata tillställningar inom regionen					mins accelerations- eller samhällspridningsfas	
Andra rekommendationer om att undvika verksamhet som möjliggör närtakter och risk för smitta, till exempel hobbyverksamhet i grupp	Lagen om smittsamma sjukdomar 6, 7, 9 §	THL, Kommunen/samkommunen	++	-	Särskilt under epidemins accelerations- eller samhällspridningsfas	Sociala konsekvenser och konsekvenser för individens funktionsförmåga
Åtgärder avseende persontrafik: rengöring av utrymmen, praxis för förhindrande av spridning av smitta, direktiv åt passagerarna.	Lagen om smittsamma sjukdomar 58 e § (i kraft till den 30.6.2021)	Direkt enligt lagen	+	-	Alla epidemifaser	Sidoeffekter för näringsverksamheten.
Begränsning av antalet passagerare	Lagen om smittsamma sjukdomar 58 f § (i kraft till den 30.6.2021)	Transport- och kommunikationsverket	++		I epidemins accelerations- eller samhällspridningsfas (lagstadgade kriterier)	Konsekvenser för näringsverksamheten
Åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin: möjlighet för kunderna att	Lagen om smittsamma sjukdomar 58 c § (i kraft till den 30.6.2021)	Direkt enligt lagen	+		Alla epidemifaser	Sidoeffekter för näringsverksamheten

tvätta händerna, direktiv till kunderna, rengöring av utrymmen och ytor.						
Förutsättningar för användning av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin: undvikande av närkontakter, begränsning av antalet kunder, utrymmesarrangemang	Lagen om smittsamma sjukdomar 58 d § (i kraft till den 30.6.2021)	Kommunens organ, regionförvaltningsverket	++		I epidemins accelerations- eller samhällspridningsfas (lagstadgade kriterier)	Sidoeffekter för näringsverksamheten. Sociala konsekvenser
Temporär stängning av utrymmen med hög smittrisk från kunder och deltagare	Lagen om smittsamma sjukdomar 58 g § (i kraft till den 30.6.2021)	Kommunens organ, regionförvaltningsverket	++		I epidemins samhällspridningsfas (lagstadgade kriterier)	Sociala och ekonomiska konsekvenser

Bilaga 3. Ministeriernas rekommendationer

Social- och hälsovårdsministeriets, undervisnings- och kulturministeriets samt kommunikationsministeriets rekommendationer till myndigheterna om användningen och tillämpningen av regionala begränsningar samt rekommendationer under baslinjen, accelerations- och samhällsspridningsfasen.

1. Bakgrund

I lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) föreskrivs om ordnandet av bekämpningsarbetet av smittsamma sjukdomar och myndigheterna.

I de temporära 58 a och 58 e i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs direkt i lag om allmänna skyldigheter, skyldigheter som hänför sig till användningen av alla kund- och deltagarutrymmen samt persontrafiken. Utöver att kommunerna och regionförvaltningsverken kan fatta bindande beslut inom sitt verksamhetsområde enligt 58, 58 d och 58 g § om att förbjuda allmänna möten och offentliga tillställningar, om förutsättningarna för användningen av kund- och deltagarutrymmen samt om temporär begränsning av sådana utrymmen kan övriga myndigheter inom sin egen behörighet rekommendera i frågor som ska beaktas i spridningen av epidemin. Transport- och kommunikationsverket kan dessutom rikta begränsningar till persontrafiken enligt 58 f § i lagen.

Coronaviruset (covid-19) smittar från person till person i första hand som droppsmitta då den insjuknade personen till exempel nostar, nyser, talar eller sjunger. Smittklustren visar att coronaviruset smittar effektivt vid mer långvariga kontakter. Coronaviruset kan också smitta genom bestrålning. Smitta kan undvikas genom att undvika närkontakter till andra människor och genom att sörja för handhygien.

Ministerierna rekommenderar att rekommendationerna som grundar sig på regionala begränsningsåtgärder och förebyggandet av spridningen av smittsamma sjukdomar samt övriga informationsanvisningar enligt lagen riktas proaktivt och verkningsfullt till det som är effektivast och mest proportionerligt enligt den allmänna och regionala sakkunniginformationen samt övriga tillgängliga uppgifter om den regionala lägesbilden, smittkällorna och smittrisken. En riktad men omfattande användning av olika åtgärder som stöder varandra skapar som helhet de bästa förutsättningarna för regionen för att bekämpa spridningen av epidemin. Särskilt vid lokala och regionala snabba accelerationsituationer kan exakta åtgärder som betydande begränsar verksamheten vara temporärt motiverade. Principerna för användningen av åtgärderna beskrivs i handlingsplanen för hybridstrategin. Med avseende på de lagstadgade

befogenheterna ska tillämpningskriterierna som föreskrivs för dessa i lag iaktas.

Beslutsfattande myndigheter är skyldiga att kommunicera klart och förståeligt om besluten. Den här skyldigheten betonas av att olika myndigheters beslut som fattats på olika tider kan riktas till samma aktörer. Enligt informationsskyldigheten i förvaltningslagen är myndigheterna skyldiga att aktivt och på ett förståeligt sätt berätta om gällande beslut inom samma ämnesshelhet i regionen så att de bildar en förståelig och logisk helhet för områdets befolkning och de som omfattas av skyldigheterna.

De dessa rekommendationer presenteras de väsentligaste åtgärdsklasserna för den riksomfattande lägesbilden och dess bedömning samt tyngdpunkterna och aspekterna för förändringen av dessa.

Anvisningarna beaktas i det riksomfattande epidemiläget i de regionala åtgärdena ges till kompletteringen till den här verksamhetsplanen som antogs den 26.1.2021. De avvikande rekommendationerna som presenteras nedan iaktas särskilt i rekommendationerna om beslut att begränsa offentliga tillställningar.

Ministeriernas rekommendationer är inte juridiskt bindande.

2. Beslut om begränsning av ordnandet av offentliga tillställningar enligt lagen om smittsamma sjukdomar och rekommendationer om sammankomster

Rekommendation:

På epidemins basnivå Publikmängden på offentliga tillställningar begränsas genom beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar till högst 50 personer då förutsättningarna uppfylls. Offentliga tillställningar med över 50 personer kan arrangeras inomhus och utomhus på avgränsade områden så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra genom att iaktta undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar som kompletterar skyldigheterna direkt ur lagen om smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverken och kommunerna ansvarar för besluten inom sitt område. Aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning av antalet kunder, genom arrangemang av antalet kundplatser eller utrymmen eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. Här kan principerna som undervisnings- och kulturministeriets arbetsgrupp utarbetat för ordnande av ansvarsfullt evenemang utnyttjas.

I epidemins accelerationsfas är man skyldig att ordna offentliga tillställningar och allmänna möten då förutsättningarna uppfylls genom beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra genom att iaktta undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar som kompletterar skyldigheterna direkt ur lagen om smittsamma sjukdomar. Besluten riktas till utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare samt till utrymmen utomhus som begränsas både med avseende på område och funktion och som används för ändamål som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt. Regionförvaltningsverken och kommunerna ansvarar för besluten inom sitt område. Aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning av antalet kunder, genom arrangemang av antalet kundplatser eller utrymmen eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. Här kan principerna som undervisnings- och kulturministeriets arbetsgrupp utarbetat för ordnande av ansvarsfullt evenemang utnyttjas.

Införandet av motsvarande skyldigheter även för användningen av andra utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse kan därför enligt 58 d § bedömas då bestämmelsens tillämpningsförutsättningar uppfylls.

Dessutom rekommenderas det att kommunens myndigheter för smittsamma sjukdomar ger en rekommendation enligt lagen om arrangörer av tillställningar i mån av möjlighet undviker att ordna tillställningar med över 20 personer. Det är motiverat att kommunens myndighet för smittsamma sjukdomar ska rekommendera att man vid privattillställningar iakttag samma förfaranden avseende hälsoskyddet som ingår i 58 c § i lagen samt följande bestämmelser och anvisningar för offentliga tillställningar. Rekommendationerna är inte juridiskt bindande.

Under epidemins samhällsspridningsfas förbjuds alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och utomhus då förutsättningarna uppfylls genom beslut i enlighet med 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Det är dock möjligt att inomhus och utomhus på avgränsade områden ordna offentliga tillställningar och allmänna möten med högst 10 deltagare förutsatt att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra genom att iaktta undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar som kompletterar skyldigheterna direkt ur lagen om smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverken och kommunerna ansvarar för besluten inom sitt område. Aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning av antalet kunder, genom arrangemang av antalet kundplatser eller utrymmen eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. Här kan principerna som undervisnings- och

kulturministeriets arbetsgrupp utarbetat för ordnande av ansvarsfullt evenemang utnyttjas.

Även begränsningen av utrymmen med hög smittrisk som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse borde därför enligt 58 d § bedömas då bestämmelsens tillämpningsförutsättningar uppfylls.

Kommunerna och samkommunerna kan inom sitt område utfärda rekommendationer till befolkningen om att frivilligt utvidga motsvarande begränsningar till att även omfatta privata tillställningar och andra sammankomster som inte omfattas av begränsningen av användningen av offentliga tillställningar och utrymmen. Rekommendationerna är inte juridiskt bindande.

Regionförvaltningsverken eller kommunerna fattar självständigt sina beslut, iakttar övergående enligt lagen om smittsamma sjukdomar och beaktar rekommendationerna. På tillställningar som hänför sig till förplägnadsverksamhet som ordnas i förplägnadsrörelser tillämpas vad som separat föreskrivs om användningen och antalet personer för dessa utrymmen.

Allmänt:

- **Det är fråga om beslut** med vilka ordnandet av offentliga tillställningar och allmänna möten begränsas. Vad som besluten kan man begränsa deltagarantalet i tillställningarna eller förbjuda deltagelse helt. Besluten kan vara allmänna inom hela området eller riktade.
 - Ansvar: Kommunen eller det kommunala organet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller enligt avtal samkommunen för sjukvårdsdistriktet (behov inom kommunen eller samkommunen)
 - Ansvar: Regionförvaltningsverket (behov på ett område som överstiger kommungränserna)
 - Grund: Lagen om smittsamma sjukdomar 58 § (nödvändig förhindrande av spridning av smittsam sjukdom)
 - Användningsituation: basnivå, accelerationsfas och samhällsspridningsfas. Avsikten är att förhindra spridning av epidemin så det är både fråga om en förebyggande metod för riktad bekämpning vid övergång från en fas till en annan som att effektiviserat säkerställa befolkningens skydd vid spridning av smittan.
 - Att beakta: Regionförvaltningsverkens beslutsfattande grundar sig på regionens allmänna situation och inför regionens minimibegränsningar. Genom kommunens beslut kan begränsningarna inom den egna regionen stramas åt tidsmässigt eller sakmässigt. På så sätt kompletterar skyldigheterna i det gällande beslutet som kommunen fattat samtidigt de gällande skyldigheterna som införts med beslut av regionförvaltningsverket inom kommunens område.
 - Tidsfrist: i kraft högst en månad åt gången.

Faktorer för övervägande:

- Enligt 6 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska myndigheterna vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder. Vidtagande av åtgärder och utövande av befogenhet enligt lag är en lagstadgad skyldighet för den offentliga makten – kommunerna, samkommunerna och staten – enligt grundlagen och lagen om smittsamma sjukdomar.
- Regionförvaltningsverken och kommunerna fattar självständigt sina beslut genom att iakttä övervägande enligt lagen om smittsamma sjukdomar genom att beakta rekommendationerna ovan. Förutsättningarna för beslutet är nödvändighet för att förhindra spridning av smittan. Regionförvaltningsverket överväger behovet av begränsningar som överstiger kommungränserna och fattar beslut därefter. Kommunerna har möjlighet att genom egna beslut utfärda strängare begränsningar inom sitt område ifall det är nödvändiga på grund av det lokala läget. Båda myndigheterna är skyldiga att självständigt överväga att fatta beslut.
- I sitt övervägande ska myndigheterna särskilt beakta smittkällorna som konstaterats i kommunala och regionala situationer samt betydelsen av begränsningar avseende offentliga tillställningar som effekt eller stöd för gällande begränsningar eller rekommendationer.
- Vid behov kan man alltid sätta ett maximalt deltagarantal för tillställningar.
- På tillställningar som ordnas som en del av förplägnadsverksamheten i förplägnadsrörelser tillämpas vad som separat förekrivs om användningen och antalet kunder för dessa utrymmen enligt 58 a § i lagen om smittsamma sjukdomar. I viss mån kan detta sammanfattas som i andra sammanhang är en offentlig tillställning enligt lagen om smittsamma sjukdomar anses ingå i förplägnadsverksamheten. Dessa kan vara måskaliga programevenemang som vanligtvis ingår i underhållet av restaurangkunderna. Det centrala är alltså att tillställningen sker i samband med och som en del av förplägnadsverksamheten – där huvudsyftet för förplägnadstjänsterna för restaurangens kunder. Ifall tillställningens huvudsakliga syfte å andra sidan är att vara en offentlig tillställning (till exempel om programmet meddelas separat i sociala medier och/eller om separata avgifter tas ut för tillställningen eller om programmet ingår i ett separat paketpris) kan det vara en självständig offentlig tillställning oberoende av var den genomförs eller att den eventuellt stöds av förplägnadsverksamheten – då tillämpas beslut för offentliga tillställningar på denna.
- De nya bestämmelserna om begränsningen av utrymmen (lagen om smittsamma sjukdomar 58 d och g §) tillämpas utöver och samtidigt som den här gällande bestämmelsen om tillställningar, ifall epidemiläget kräver att besluten utvidgas till att även omfatta de frågor och objekt som omfattas av den nya bestämmelsen. Eftersom de sakliga tillämpningsförutsättningarna för den gällande 58 § och de nya befogenheterna är överensstämmande ska begränsningarna riktas på ett enhetligt sätt till verksamhet med samma smittrisk. Av beslutsfattningen ska det framgå på vilka bestämmelser begränsningarnas riktande och innehåll grundar sig. De offentliga till-

ställningarnas särdrag som en verksamhet som omfattande samlar befolkningen samtidigt förutsätter att de begränsas proaktivt samt att antalet personer separat begränsas vid behov – verksamhet av fortgående natur är annorlunda och därför har egna bestämmelser utarbetats för denna (jfr. restaurangbestämmelsen). Beslutsfattandet ska processuellt kombineras i situationer där båda tillämpas.

- Vid övervägande av begränsningar är det bra att kontrollera att de är i linje med rekommendationerna om munskydd och andra rekommendationer i regionen och att dessa stöder varandra.
- Om det inte är möjligt att upprätthålla säkerhetsavstånd och iakttagandet av andra anvisningar ska tillställningen inte ordnas.
- Arrangören av offentliga tillställningar ska ha en utredning över hur tillställningen, säkerhets- och hygienpraxis ska genomföras. Se även planen som grundlag för § 58 h § nedan.
- Om det är nödvändigt att förbjuda ordnandet av tillställningar helt kan endast tillställningar som inte kan flyttas eller ordnas helt på distans tillåtas på grundval av särskilda skäl enligt lagen. Även då kan möten endast ordnas så att endast personer för vilka det är nödvändigt att genomföra tillställningen är närvarande i samma utrymme och deras antal får inte överstiga maximumtalet i beslutet.
- Regionförvaltningsverket, kommunerna och polisen ska ha ett nära samarbete för ordnandet av övervakningen av begränsningsbesluten.
- I accelerations- och sammanläggningssfasen kan kommunerna och samkommunerna inom sitt område utge rekommendationer till befolkningen om att frivilligt utvidga motsvarande begränsningar till att även omfatta privata tillställningar och andra samlingsplatser som inte omfattas av begränsningen av användningen av offentliga tillställningar och utrymmen. Rekommendationerna är inte juridiskt bindande.

3. Rekommendationer, begränsningar eller frivilliga begränsningar av användningen av offentliga utrymmen

Rekommendation:

Då epidemin är på **basnivån** är det väsentligt att praxisen kring god hand- och andningshygien, användning av munskydd, sociala avstånd och hänsynen till andra som man tillägnat sig under epidemin fortsätter, även i offentliga och andra utrymmen som är öppna för allmänheten. I 58 c och e § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om allmänna säkerhetsskyldigheter avseende kund- och deltagarutrymmen samt trafikstationer och persontrafiken som omfattar alla epidemiskeden.

Dessutom kan kommunerna utfärda rekommendationer enligt vilka motsvarande säkerhetsanvisningar iakttas för användningen av offentliga utrymmen som för ordnandet av offentliga tillställningar. Rekommendationerna är inte ju-

ridiskt bindande. Kommunerna rekommenderas frivilligt iaktta dessa rekommendationer i utrymmen som de disponerar över. På offentliga tillställningar som ordnas i offentliga utrymmen tillämpas begränsningar för offentliga tillställningar.

Kommunerna kan rekommendera att instansen som ansvarar för användningen av utrymmen inomhus eller utomhus i verksamhet som möjliggör närbesök ska se till att kunderna och sällskapen faktiskt har möjlighet att undvika närbesök med varandra. Detta kan förutsätta begränsning eller andra motsvarande kundplats- eller utrymmesarrangemang i utrymmet eller delar av utrymmet.

Accelerationssfasen rekommenderas det att deltagarantalet för utrymmen som disponeras och kontrolleras av kommunerna och samkommunerna begränsas till hälften av det normala antalet som tillåts i utrymmena enligt annan lagstiftning. Gärderna får inte begränsa rätten till lagstadgade tjänster, rätten att få sin sak behandlad av behörig myndighet eller hindra tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att utföra sitt tjänsteuppdrag.

Då tillämpningströskeln enligt 57 d § i lagen om smittsamma sjukdomar överskrids och då förutsättningarna uppfylls ska även användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse genom beslut förpliktas att ordnas så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap faktiskt kan undvika närbesök med varandra. Besluten riktas till utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare samt till utrymmen utomhus som begränsas både med avseende på område och funktion och som används för ändamål som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt. Regionförvaltningsverken och kommunerna ansvarar för besluten inom sitt område. Aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning av antalet kunder, genom arrangemang av antalet kundplatser eller utrymmen eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. Beslut tillämpas dock inte på läroanstalters verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet. Beslutet får inte förhindra någon rätt till lagstadgade tjänster, rätten att få sin sak behandlad av behörig myndighet eller hindra tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att utföra sitt tjänsteuppdrag.

I samhällsspridningsfasen Kommuner kan rekommendera verksamhetsutövare att överväga att temporärt helt och hållet avbryta användningen av offentliga utrymmen med hög smittrisk som de disponerar över och kontrollerar. Vid utfärdandet av rekommendationerna ska särskilt utrymmenas användningsnatur beaktas. Kommunerna rekommenderas frivilligt iaktta dessa rekommendationer i utrymmen som de disponerar över.

Då förutsättningarna som avses i 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls avbryts genom beslut användningen av offentliga utrymmen med särskild spridningsrisk temporärt helt och hållet i högst två veckor åt gången. Avbrytandet av användningen av utrymmena får inte begränsa människors rätt till lagstadgade tjänster, rätten att få sin sak behandlad av behörig myndighet el-

ler hindra en tjänsteman eller en tjänsteinnehavare från att utföra sitt tjänsteuppdrag. Beslutet gäller inte professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Besluten kan gälla idrotts- eller sportverksamhet och nöjes- eller rekreationsverksamhet i följande utrymmen:

- 1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,
- 2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbad och badinrättningars bas-sängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,
- 3) dansställen och utrymmen som används för körsång, amatörteater och annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp,
- 4) nöjes- och lemaparker, tivolin samt djurparker utrymmen inomhus,
- 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,
- 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager i dessa lokaler.

I beslutsfattningen ska åtgärdernas ekonomiska, sociala och kulturella konsekvenser noggrant bedömas samt på grundval av dessa ska åtgärderna riktas och begränsas sakmässigt, regionalt och lokalt.

Särskilt med avseende på betydande begränsningar som riktas till barns och ungas samt funktionsförhindrade befolkningens grunders hälsomässiga, sociala och kulturella rättigheter till främjande verksamhet är det skäl att noggrant överväga och bedöma omfattningen av åtgärdernas konsekvenser.

Regionförvaltningsverken och kommunerna fattar självständigt sina beslut, iakttar övervägande enligt lagen om smittsamma sjukdomar och beaktar rekommendationerna ovan. På tillställningar och i utrymmen som hör till sig till förplägnadsverksamhet som ordnas i förplägnadsförelser tillämplas vad som separat föreskrivs om användningen och antalet kunder för dessa utrymmen.

Allmänt:

Rekommendationerna är avsedda att instruera befolkningen att iaktta adekvat hygienpraxis, säkerhetsavstånd och andra nödvändiga metoder för att bekämpa spridningen i verksamhet som möjliggör uppkomsten av närkontakter. Rekommendationer kan även utfärdas riktat för att undvika verksamhet som möjliggör närkontakter och risk för smitta.

- Ansvar: Kommunen/det kommunala organet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller enligt avtal samkommunen för sjukvårdsdistriktet
- Grund: Lagen om smittsamma sjukdomar 6 och 9 § (förebyggande och bekämpning av smittsamma sjukdomar)

- Användningssituation: basnivå, accelerationsfas, samhällsspridningsfas. Avsikten är att förebygga och bekämpa spridning av epidemin så det är fråga om en förebyggande metod för bekämpning vid övergång från en fas till en annan.

Det är även fråga om frivilliga beslut med vilka villkor ställs för användningen av utrymmen i kundanvändning som kommunen eller staten äger och disponerar över och/eller med vilka användningen av utrymmena omorganiserar eller där deras användning temporärt begränsas helt eller delvis.

- Ansvar: Kommunen/organet som ansvarar för uppgifterna och utrymmena i fråga
- Ansvar: De statliga myndigheterna, övriga offentliga samfund
- Grund: allmän kommunal lagstiftning, statlig myndighetslagstiftning inkl. förordningen om öppettider och lagstiftningen om ordningen av verksamhet
- Användningssituation: basnivån i enskilda fall, särskilt accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen. Avsikten är att förhindra spridning av epidemin så det är både fråga om en förebyggande metod för riktad bekämpning vid övergång från en fas till en annan samt att på ett effektiviserat sätt säkerställa befolkningens skydd vid spridning av smittan.
- Att beakta: Det är fråga om ett beslut som fattats på eget initiativ och frivilligt med stöd från kommunen och staten samt andra offentliga samfund för att stöda en riktad bekämpning inom de ramar som lagstiftningen ställer upp för uppgifter och den allmänna lagstiftningen möjliggör.
- **Det är även fråga om beslut som fattas i accelerationsfasen/samhällsspridningsfasen** med vilka användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse begränsas. Besluten är allmänna inom hela kommunen eller riktade till regionförvaltningsverkets verksamhetsområde beroende på då behovet överskrider kommungränserna.
 - Ansvar: Kommunen eller det kommunala organet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller enligt avtal samkommunen för sjukvårdsdistriktet (behov inom kommunen eller samkommunen)
 - Ansvar: Regionförvaltningsverket (behov på ett område som överskrider kommungränserna)
 - Grund: Lagen om smittsamma sjukdomar 58 d § (nödvändigt förhindrande av spridning av smittsam sjukdom)
 - Användningssituation: accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen. Avsikten är att förhindra spridning av epidemin så det är både fråga om en förebyggande metod för riktad bekämpning vid övergång från en fas till en annan samt att effektiviserat säkerställa befolkningens skydd vid

spridning av smittan. Användningströskeln föreskrivs separat i lag.

- Att beakta: beslutsmöjligheten tillämpas endast på utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare samt till utrymmen utomhus som begränsas både med avseende på område och funktion och som används för ändamål som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt.
- Att beakta: Regionförvaltningsverkens beslutsfattande grundar sig på regionens allmänna situation och inför regionens minimibegränsningar. Genom kommunens beslut kan begränsningarna inom den egna regionen stramas åt tidsmässigt eller sakmässigt. På så sätt kompletterar skyldigheterna i det gällande beslutet som kommunen fattat samtidigt de gällande skyldigheterna som införts med beslut av regionförvaltningsverket inom kommunens område. Beslutet träder i kraft högst en månad åt gången.
- **Det är lag om beslut i samhällsspridningsfasen** enligt vilka utrymmen för kunder, utrymmen för deltagare och väntsalrar som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupp, vistelse ska stängas för kunder och deltagare. Besluten är allmänna eller riktade inom hela kommunen eller riktade till regionförvaltningsverkets verksamhetsområde beroende på då behovet överskrider kommungränserna.
 - Ansvar: Kommunen eller det kommunala organet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller enligt avtal samkommunen för sjukvårdsdistriktet (behov inom kommunen eller samkommunen)
 - Ansvar: Regionförvaltningsverket (behov på område som överskrider kommungränserna)
 - Grund: Lagen om smittsamma sjukdomar 58 g § (nödvändigt förhindrande av spridning av smittsam sjukdom)
 - Användningssituation: samhällsspridningsfasen avsikten är att förhindra spridning av epidemin såväl som både fråga om en förebyggande metod för riktad bekämpning vid övergång från en fas till en annan och att på ett effektiviserat sätt säkerställa befolkningens skydd vid spridning av smittan. Användningströskeln föreskrivs separat i lag.
 - Att beakta: Beslutsmöjligheten gäller endast separat föreskrivna utrymmen
 - Att beakta: Regionförvaltningsverkens beslutsfattande grundar sig på regionens allmänna situation och inför regionens minimibegränsningar. Genom kommunens beslut kan begränsningarna inom den egna regionen stramas åt tidsmässigt eller sakmässigt. På så sätt kompletterar skyldigheterna i det gällande beslutet som kommunen fattat

- samtidigt de gällande skyldigheterna som införts med beslut av regionförvaltningsverket inom kommunens område.
- Tidsfrist: i kraft högst två veckor åt gången.

Faktorer för övervägande:

- Enligt 6 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska myndigheterna vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder. Vidtagande av åtgärder och utövande av befogenhet enligt lag är en lagstadgad skyldighet för den offentliga makten – kommunerna, samkommunerna och staten – enligt grundlagen och lagen om smittsamma sjukdomar.
- Regionförvaltningsverken och kommunerna fattar självständigt sina beslut genom att beakta rekommendationerna ovan. Förutsättningarna för beslutet är nödvändighet för att hindra spridning av smittan.
- Regionförvaltningsverket överväger behovet av begränsningar på beslutsgrund som överskrider kommungränserna och fattar beslut därefter. Kommunerna har möjlighet att genom egna beslut utfärda strängare begränsningar inom sitt område såll de anser nödvändiga på grund av det lokala läget. Båda myndigheterna är skyldiga att självständigt överväga att fatta beslut.
- På offentliga tillställningar som ordnas i offentliga utrymmen tillämpas begränsningar för offentliga tillställningar. För verksamhet av fortgående natur som ordnas i offentliga utrymmen tillämpas den inte bestämmelsen om begränsning av offentliga tillställningar. Bestämmelsen har inte lagts i form av rekommendationer i sådan här verksamhet. Det rekommenderas fortfarande att verksamhet i alla utrymmen ordnas genom att beakta möjligheter säkerhetsansvaringar som i ordnandet av offentliga tillställningar.
- Under accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen kan man på beslutsgrund även begränsa verksamhet av fortgående natur på grundval av bestämmelsen som beskrivs i dessa rekommendationer. De nya bestämmelserna om begränsningen av utrymmen (lagen om smittsamma sjukdomar 58 d och g §) tillämpas utöver och samtidigt som den gällande bestämmelsen om tillställningar (lagen om smittsamma sjukdomar 58 §) ifall epidemiläget kräver att besluten utvidgas till att även omfatta de frågor och objekt som omfattas av den nya bestämmelsen. Eftersom de sakliga tillämpningsförutsättningarna för den gällande 58 § och de nya befogenheterna är överensstämmande ska begränsningarna riktas på ett enhetligt sätt till verksamhet med samma smittrisk. Av beslutsfattningen ska det framgå på vilka bestämmelser begränsningarnas riktande och innehåll grundar sig. De offentliga tillställningarnas särdrag som en verksamhet som omfattande samlar befolkningen samtidigt förutsätter att de begränsas proaktivt samt att antalet personer separat begränsas vid behov – verksamhet av fortgående natur är annorlunda och därför har egna bestämmelser utarbetats för denna (jfr. restaurangbestämmelsen). Beslutsfattandet ska processuellt kombineras i situationer där båda tillämpas.
- Med offentliga utrymmen avses kund- och deltagarutrymmen som är öppna för allmänheten eller som är avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupp inomhus samt på regionalt och funktionellt avgränsade utrymmen utomhus som används för ändamål riktat till kunder eller deltagare och för vars användning

verksamhetsarrangören för ifrågavarande verksamhet ansvarar under en viss tidpunkt. Om bestämmelsen, de som förpliktas samt undantag se RP 245/2020 s. 85-89.

- Den beslutsgrundade begränsningsmöjligheten riktas endast till utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare samt till utrymmen utomhus som begränsas både med avseende på område och funktion och som används för ändamål som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt. Begränsningsbeslutet för offentliga utrymmen enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar omfattar alla sådana utrymmen och förpliktar aktörer som avses i 5 mom. i bestämmelsen. Beslut tillämpas dock inte på läroanstalters verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.
- Under smittspridningsfasen kan man enligt beslut (58 g §) temporärt endast stänga idrotts- eller sportverksamhet och nöjes- och rekreationsverksamhet i följande offentliga utrymmen (utrymmen med hög smittrisk):
 - 1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av konditionsport och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningsparker och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,
 - 2) allmänna bastur och omklädningsrum, friluftsbads och badinrättningars bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,
 - 3) dansställen och utrymmen som används för körsång, amatörteater och annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp,
 - 4) nöjes- och temparker, tivoli samt carparkers utrymmen inomhus,
 - 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,
 - 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.
- Genom att iakttä säkerhetsanvisningar och vid behov begränsa besöksantalet ska man i första hand kunna undvika att stänga dessa utrymmen helt för allmänheten. I accelerationsfasen innebär beslutsgrundad begränsning att aktören som ansvarar för användningen av utrymmena själv kan och enligt eget övervägande genomföra sina skyldigheter genom att begränsa antalet kunder, beakta kundplats- eller utrymmesarrangemang eller på annat sätt beakta verksamhetens särdrag.
- I sitt övervägande ska myndigheterna särskilt beakta smittkällorna som konstaterats i läget i området samt betydelsen av begränsningar avseende offentliga utrymmen som effekt eller stöd för gällande begränsningar eller rekommendationer. Enligt 58 g § i lagen ska man då man fattar beslut som avses i bestämmelsen beakta tillgänglig sakkännedom om kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra eller antalet personer som samtidigt befinner sig på platsen eller annan placering i utrymmet eller spridningen av smittan via ytor utgör en särskild risk för spridningen av covid-19-sjukdomen, samt om det i verksamheten eller i utrymmen som används för denna finns särskild möjlighet

för uppkomst av betydande smittkedjor. Enligt nuvarande information är utrymmen som avses i bestämmelsen i princip sådana utrymmen med hög smittrisk. Om tillämpningen av bestämmelsen, objektet, de som förpliktas samt undantag se RP 245/2020 s. 95-101.

- Vid övervägande av begränsningar är det bra att kontrollera att de är i linje med rekommendationerna om munskydd, rekommendationerna om distansarbete och andra rekommendationer i regionen och att dessa stöder varandra.
- Tillämpningssituationens grundläggande kriterier (incidens, smittornas spårbarhet samt tjänsternas kapacitet) föreskrivs separat för de beslutsgrundade begränsningarna i accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen, THL och samkommunen för sjukvårdsdistriktet övervakar att dessa uppfylls. Enligt lagen grundar sig beslutsfattandet på nämnda instansers kunskap och sakkunnigbedömning med avseende på uppfyllandet av kriterierna.
- Då begränsningar riktas till användningen av offentliga utrymmen ska man beakta att åtgärderna inte får förhindra någons rätt till lagstadgade tjänster, rätten att få sin sak behandlad av behörig myndighet eller hindra tjänsteman eller tjänstebehavare från att utföra sitt tjänsteuppdrag.
- Vid beslut om åtgärder ska man annars också noggrant bedöma åtgärdernas ekonomiska, sociala och kulturella konsekvenser samt på grundval av dessa rikta och begränsa åtgärderna likvärdigt, regionalt och tidsmässigt.
- Särskilt med avseende på betydande begränsningar i verksamhet som främjar hälsomässiga, sociala och kulturella rättigheter för barn och unga samt befolkningsgrupper med nedsatt funktionsförmåga är det skäl att noggrant överväga åtgärdernas konsekvenser.
- Med avseende på konsekvenserna av spridningen av epidemin kan det vara motiverat att vid övervägandet fästa särskild uppmärksamhet vid riktandet av och innehållet i åtgärderna för att skydda sårbara grupperna.
- De som ansvarar för utrymmen ska ha en plan och utvärdering enligt 58 h § i lagen över hur man planerat genomföra säkerhets- och hygienpraxisen under tillställningen.
- Regionförvaltningsverket, kommunerna och polisen ska ha ett nära samarbete för ordnandet av övervakningen av begränsningsbesluten.

4. Begränsningar som rekommenderas för trafikmedel

Rekommendation:

I accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen Då tillämpningströskeln enligt 58 f § i lagen om smittsamma sjukdomar överskrids och då förutsättningarna uppfylls förpliktas leverantörer av transporttjänster genom beslut att begränsa antalet passagerare till högst hälften av det största antalet passagerare som får tas ombord på trafikmedlet. Beslutet får gälla endast trafikmedel som används för samtidig transport av fler än 10 personer.

Beslutet får inte förhindra någons rätt till lagstadgade tjänster eller förhindra tjänsteinnehavare från att utföra sitt tjänsteuppdrag.

Allmänt:

- **Det är fråga om beslut i accelerationsfasen/samhällsspridningsfasen**, med vilka antalet passagerare begränsas till högst hälften av det normala. Besluten är allmänna för hela transportområdet.
- Ansvar: Transport- och kommunikationsverket
- Grund: Lagen om smittsamma sjukdomar 58 f §
- Användningssituation: accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen. Avsikten är att förhindra spridning av epidemin så det är både fråga om en förebyggande metod för önskad bekämpning vid övergång från en fas till en annan samt att på ett effektiviserat sätt säkerställa befolkningens skydd vid spridning av smittan. Användningströskeln föreskrivs separat i lag.
- Beaktande: beaktande av beslutsmöjligheten tillämpas endast på trafikmedel som används för transport av över 10 personer samtidigt.
- Tidsfrist: i högst en månad åt gången.

Faktorer för övervägande

- Enligt 6 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska myndigheterna vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder. Vidtagande av åtgärder och utövande av befogenhet enligt lag är en lagstadgad skyldighet för den offentliga makten – kommunerna, samkommunerna och staten – enligt grundlagen och lagen om smittsamma sjukdomar.
- Transport- och kommunikationsverket fattar självs enligt sina befogenheter att iaktta övervägande enligt lagen om smittsamma sjukdomar genom att beakta rekommendationerna ovan. Förutsättningarna för beslutet är nödvändighet för att förhindra spridning av smittan.
- Grundläggande kriterier för tillämpningssituationen föreskrivs separat för de beslutsgrundade begränsningarna, THL och samkommunen för sjukvårdsdistriktet övervakar att dessa uppfylls.
- Transport- och kommunikationsverket ska när de fattar beslutet och bedömer begränsningen av antalet passagerare ta hänsyn till:
 - 1) incidensen av smittfall inom de områden där trafiken huvudsakligen bedrivs och där passagerare kan tas ombord,
 - 2) möjligheterna att undvika närkontakter mellan passagerarna med beaktande av resans längd, trafikmedlets konstruktion, möjligheten att placera passagerare i olika avdelningar, antalet sitt- och ståplatser samt andra omständigheter som påverkar passagerarnas placering i trafikmedlet, och
 - 3) åtgärder som leverantörerna av transporttjänster eller de som bedriver trafik på uppdrag av leverantörerna har vidtagit enligt 58 e § för att

begränsa närkontakterna mellan passagerare, säkerställandet av tillgången till den information enligt 24 § som behövs för att spåra eventuella exponerade personer på basis av en personlig platsreservering, användning av ansiktsskydd och andra regionala metoder för att förhindra spridning av sjukdom.

- I sitt övervägande ska myndigheterna särskilt beakta smittkällorna som konstaterats i området samt betydelsen av begränsningar avseende trafikmedel som effekt eller stöd för gällande begränsningar eller rekommendationer.
- Vid övervägande av begränsningar är det bra att kontrollera att de är i linje med rekommendationerna om munskydd, rekommendationerna om distansarbete och andra rekommendationer i regionen och att dessa stöder varandra.
- Då begränsningar riktas till användningen av trafikmedel ska man beakta att åtgärderna inte förhindra någons rätt till lagstadgade tjänster, rätten att få sin bil behandlad av behörig myndighet eller hindra tjänsteman eller tjänsteinnehavare att utföra sitt tjänsteuppdrag.
- Om besluterna omfattar de som förpliktas och undantag se RP 245/2020 s. 91-93.
- Vid beslut om åtgärder ska man också noggrant bedöma åtgärdernas ekonomiska, sociala och kulturella konsekvenser samt på grundval av dessa riktade och begränsa åtgärderna sakpassigt, regionalt och tidsmässigt.
- Den som ansvarar för utrymmet samt tjänsteproducenten ska ha en plan och utredning enligt 58 h § i lagen om säkerhet i utrymnen, hur man planerat genomföra säkerhets- och hygienpraxisen.
- Regionförvaltningsverket, kommunerna och polisen ska ha ett nära samarbete för ordnandet av övervakningen av begränsningsbesluten samt för att dela nödvändig sakkännedom i övervakningen.

5. Rekommenderade begränsningar för hobbyverksamhet i grupp

Rekommendation:

Under epidemins basnivå, accelerationsfas och samhällspridningsfas kan kommunerna ge kommunala och regionala rekommendationer för hobbyverksamhet i grupp. På grundval av rekommendationerna iakttar man i hobbyverksamheten i grupp motsvarande säkerhetsanvisningar som i ordnandet av offentliga tillställningar som kompletterar skyldigheterna direkt från 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar. Det rekommenderas att kommunerna frivilligt iakttar dessa rekommendationer i utrymmena de disponerar över och i verksamheten de ordnar. Rekommendationerna är inte juridiskt bindande och de kan även utfärdas till enskilda aktörer.

Som förutsättning för användning av alla utrymmen inomhus och utomhus för hobbyverksamhet i grupp kan kommunerna och samkommunerna rekommendera att den som ansvarar för utrymmet ska ordna vistelsen i utrymmet eller i delar av det, genom att begränsa antalet deltagare, kundplats- eller utrymmesarrangemang eller på annat sätt så att deltagarna och sällskap faktiskt kan undvika närkontakt med varandra.

I accelerationsfasen kan kommuner och samkommuner rekommendera att avbryta hobbyverksamhet i grupp som sker inomhus för den vuxna befolkningen (18-åringar och äldre) och i mån av möjlighet genomföra den på distans i situationer och verksamhetsformer med hög risk.

Samtidigt ska kommunerna och samkommunerna överväga frivilliga beslut att i det här avseendet avbryta inomhus- och utomhusanvändningen av utrymmen som de disponerar över samt verksamhet som de ordnar.

I accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen ska regionförvaltnings-
nämnden och kommunerna dessutom enligt ovan överväga att fatta begränsningsbeslut för användningen av offentliga utrymmen (lagen om smittsamma sjukdomar 58 d) då tillämpningsförutsättningarna i bestämmelsen uppfylls.

I samhällsspridningsfasen kan kommunerna och samkommunerna rekommendera att hobbyverksamhet i grupp avbryts temporärt helt och hållet och genomförs endast på distans i mån av möjlighet. Särskilt övervägande ska dock tillämpas med avseende på barns och ungas fritidsintressen.

Särskilt utrymmen avsedda för vuxnas hobbyverksamheter i grupp kan genom beslut (lagen om smittsamma sjukdomar 58 §) temporärt avbrytas helt i högst två veckor åt gången ifall det är nödvändigt och om tillämpningströskeln uppfylls.

Med avseende på rekommendationerna om hobbyverksamhet för barn och unga, inkl. grundläggande konstundervisning samt hobbyverksamhet för befolkningsgrupper med nedsatt funktionsförmåga är det viktigt att på allvar överväga de negativa sociala och kulturella konsekvenserna samt på grundval av detta bedöma om åtgärderna kan riktas till dessa och i vilken omfattning med avseende på innehåll, område och varaktighet.

Allmänt:

- **Det är fråga om en rekommendation/anvisning** till befolkningen att avhålla sig från verksamhet som möjliggör närkontakter och risk för smitta för att bekämpa spridningen av smitta.
 - Ansvar: Kommunen/det kommunala organet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller enligt avtal samkommunen för sjukvårdsdistriktet
 - Grund: Lagen om smittsamma sjukdomar 6 § och 9 § (kommunens skyldighet att förebygga och bekämpa smittsamma sjukdomar)

- **Det är även fråga om frivilliga beslut** med vilka användningen av utrymmen som används för kunder och som är i kommunens eller statens ägo och förvaltning temporärt begränsas helt eller delvis.
 - Ansvar: Kommunen/organet som ansvarar för uppgifterna och utrymmena ifråga
 - Ansvar: De statliga myndigheterna, övriga offentliga samfund
 - Grund: allmän kommunal lagstiftning, statlig myndighetslagstiftning inkl. förordningen om öppettider och lagstiftningen om ordnandet av verksamhet
 - Att beakta: det är fråga om ett beslut som fattats på eget initiativ och frivilligt med vilka kommunen och staten samt andra offentliga samfund kan stöda epidemibekämpningen inom de ramar som lagstiftningen om deras uppgifter och den allmänna lagstiftningen möjliggör.
- **Användningssituation:** basnivå, accelerationsfas, samhällsspridningsfas. Avsikten är att förebygga och bekämpa spridning av epidemin så det är fråga om en förbyggande metod för bekämpning vid övergång från en fas till en annan.
- Det är även fråga om **beslut** som behandlats i rekommendationerna om begränsningen av offentliga utrymmen ovan (lagen om smittsamma sjukdomar 58 d § och 58 e §).

Faktorer för övervägande:

- Enligt 6 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska myndigheterna vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder. Vidtagande av åtgärder och utövande av befogenhet enligt lag är en lagstadgad skyldighet för den offentliga makten – kommunerna, samkommunerna och staten – enligt grundlagen och lagen om smittsamma sjukdomar.
- Myndigheterna fattar självständigt sina beslut genom att iaktta övervägande enligt lagen om smittsamma sjukdomar genom att beakta rekommendationerna ovan. Förutsättningarna för beslutet är nödvändighet för att förhindra spridning av smittan.
- Regionförvaltningsverket överväger behovet av begränsningar på beslutsgrund som överskrider kommungränserna och fattar beslut därefter. Kommunerna har möjlighet att genom egna beslut utfärda strängare begränsningar inom sitt område ifall de är nödvändiga på grund av det lokala läget. Båda myndigheterna är skyldiga att självständigt överväga att fatta beslut.
- Begränsningarna av hobbyverksamheten har även betydande sociala och kulturella konsekvenser. Den problematiska situationen för barn och unga förvärrades av långvariga begränsningsåtgärder i barns och ungas (under 18 år) hobbyverksamhet. Dessutom ska man beakta att smitt- och sjukdomsriskerna är betydligt lägre hos barn än hos den vuxna befolkningen. Vid användningen av begränsningar ska man därför bedöma dessa negativa konsekvenser och planerade kompenserande åtgärder för att lindra och bekämpa konsekvenserna.

Smittorisken i vuxnas hobbyverksamhet är betydligt högre än i barns hobbyverksamhet.

- I sitt övervägande ska myndigheterna särskilt beakta smittkällorna som konstaterats i det kommunala och regionala läget samt betydelsen av rekommendationer och beslut om hobbyverksamhet som effekt eller stöd för gällande begränsningar eller rekommendationer.
- Med avseende på konsekvenserna av spridningen av epidemin kan det vara motiverat att vid övervägandet fästa särskild uppmärksamhet vid riktandet av och innehållet i åtgärderna för att skydda riskgrupperna och främja deras funktionsförmåga under trygga omständigheter.
- Med avseende på accelerationsfasens rekommendationer har närmare anvisningar utfärdats av UKM och THL om hobbyverksamhet i grupp inomhus för vuxna (18 år och äldre) i situationer och verksamhetsformer med hög risk (till exempel situationer och verksamhetsformer där närkontakter och kraftig röstauppslutning till nära avstånd inte kan undvikas). Hobbyverksamhet i grupp för den vuxna befolkningen som sker utomhus samt barns och ungas hobbyverksamhet utomhus och inomhus fortsätter under accelerationsfasen så att deltagarna och sällskapen har en realistisk möjlighet att undvika närkontakt med varandra.
- Med avseende på begränsningarna i hobbyverksamhet för barn och unga samt hobbyverksamhet för befolkningsgrupper med nedsatt funktionsförmåga är det viktigt att allvarligt överväga de sociala och kulturella konsekvenserna samt på grundval av detta beakta om åtgärderna kan riktas till dessa och i vilken omfattning med avseende på innehåll, område och varaktighet.

6. Undervisningsarrangemang som rekommenderas för gymnasieutbildning, yrkesinriktad utbildning, yrkeshögskolorna, universiteten, grundläggande konstundervisning för vuxna, de fria bildningsarbetet och grundläggande undervisning för vuxna

Rekommendation:

I universiteten, yrkeshögskolorna, gymnasieutbildningen, yrkesinriktad utbildningen, grundläggande konstundervisningen för vuxna, de fria bildningsarbetet och grundläggande undervisningen för vuxna övergår man till mer omfattande frivilliga distansundervisningsarrangemang i princip först i det skedet då det enligt hälsovårdsmyndighetens regionala epidemiologiska bedömning är absolut nödvändigt.

I accelerationsfasen rekommenderar ministerierna att högskolorna allvarligt överväger att övergå till distansundervisning, dock med beaktande av behovet av nödvändig närundervisning.

I samhällsspridningsfasen rekommenderar ministerierna att gymnasier, yrkesläroanstalter, läroanstalter inom det fria bildningsväsendet, läroanstalter inom grundläggande konstundervisning för vuxna och grundläggande undervisning för vuxna samt högskolor på allvar överväger att övergå till distansundervisning i sin helhet, dock med beaktande av behovet av nödvändig närundervisning.

Undervisning och utbildning ordnas enligt verksamhetslagstiftningen med den flexibilitet den möjliggör och med beaktande av hygien- och säkerhetsanvisningar. Distansundervisningen ska genomföras så att de negativa konsekvenserna för fullföljandet av studierna minimeras.

Allmänt och faktorer för övervägande:

- Användningen av utrymmen i gymnasier, yrkesläroanstalter, yrkeshögskolor och universitet, läroanstalter för det fria bildningsarbetet, grundläggande undervisning för vuxna samt grundläggande konstundervisning för vuxna för undervisning hanteras genom åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Lager om smittsamma sjukdomar möjliggör att snabbt och flexibelt reagera med regionalt och lokalt riktade åtgärder då epidemisituationen utvecklas på olika sätt i regionerna. I universiteten, yrkeshögskolorna, gymnasieutbildningen, yrkesinriktade utbildningen, läroanstalter för det fria bildningsarbetet och i grundläggande undervisningen för vuxna övergår man till mer omfattande distansundervisningsarbete så snart som möjligt i det skedet då det enligt hälsovårdsmyndighetens regionala epidemiologiska bedömning är absolut nödvändigt.
- Det kan vara motiverat att högskolorna övergår till distansundervisning redan i epidemins accelerationsfas, dock med beaktande av behovet av nödvändig närundervisning. Som en sista utväg i epidemins samhällsspridningsfas är gymnasier och yrkesläroanstalters övergång till distansundervisning, dock med beaktande av behovet av nödvändig närundervisning.
- Undervisning och utbildning ordnas enligt verksamhetslagstiftningen med den flexibilitet den möjliggör och med beaktande av hygien- och säkerhetsanvisningar. Distansundervisningen ska genomföras så att de negativa konsekvenserna för fullföljandet av studierna minimeras.
- Rekommendationerna gäller ordnandet av närundervisning och det är inte det centrala i forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten.
- Utbildningsanordnare, huvudmän för läroanstalterna och högskolorna bestämmer själva i vilken grad närundervisning eller annan verksamhet ordnas i läroanstaltens utrymmen. Undervisning och handledning som endast är möjliga att genomföra som närundervisning eller i läroanstaltens utrymmen, men som med avseende på framskridandet av studierna är nödvändiga, ska söka för elevernas och undervisnings- och handledningspersonalens säkerhet och iakttä hälsovårdsmyndigheternas anvisningar om utrymmes- och hygienarrangemangen.
- I gymnasieutbildningen och den yrkesinriktade utbildningen ska särskild uppmärksamhet fästas vid de elever med beslut om särskilt stöd, hanteringen av bristfälligt undervisningsspråk eller andra faktorer som försvårar studierna. Utbildningsanordnaren ska sörja för att varje elev i distansundervisningen kan kontaktas och vid behov utreder utbildningsanordnaren elevens situation i samarbete med elev- och studerandevården och andra samarbetspartner.
- I anvisningarna ska yrkeshögskolornas och universitetens möjlighet att ordna urvalsprov antingen i högskolornas utrymmen eller i andra utrymmen reserverade för ändamålet beaktas.
- Undervisningen av barns och ungas hobbyverksamhetsgrupper inom det fria bildningsarbetet och den grundläggande konstundervisningen kan fortsätta

som normalt även under epidemins accelerationsfas och samhällspridningsfas med beaktande av anvisningarna för hälsosäkerheten.

- Riskgruppernas ställning och säkerhet är viktig att trygga i alla arrangemang.
- Regionförvaltningsverken och kommunerna kan vid behov begränsa användningen av undervisningsutrymmena enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Ministerierna ansåg att det är viktigt att besluten bereds i samarbete med läroanstalterna.

UPPHÄVD

Bilaga 4. Juridisk bedömning av åtgärdsnivåerna

A. Ytterligare åtgärder i samhällspridningsfasen

1.1 Rekommenderade beslut om specialbegränsningar för undervisningen i grundskolans högre klasser

Rekommendation

Utbildningsanordnarna kan samtyckt överföra grundskolans klasser 7-9 till distansundervisning (se elever som lämnas utanför tillämpningsområdet nedan). Lagen om grundläggande utbildning möjliggör inte omfattande avbrott i ordnande av undervisning utan undervisningen kan överföras till exceptionella undervisningsarrangemang då förutsättningarna som föreskrivs i lagen uppfylls. Regionförvaltningsverken begränsar användningen av läroanstalternas utrymme enligt beslut som antagits med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar och utbildningsanordnarna kan med stöd av 20 a § i lagen om grundläggande utbildning fatta beslut om att övergå till exceptionella undervisningsarrangemang i det här avseendet. Anordnaren av undervisningen i den grundläggande utbildningen har befogenhet att övergå till exceptionella undervisningsarrangemang.

Grunden till användningen av rekommendationerna

- **Det är fråga om ett beslut** om begränsning av användningen av läroanstalternas utrymme och motsvarande **beslut** om övergång till exceptionella undervisningsarrangemang.
 - Ansvar (lagen om smittsamma sjukdomar): Regionförvaltningsverket (vid överskridande av kommungränser) - Kommunen/det kommunala organet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar (inom kommunen)
 - Ansvar (lagen om grundläggande utbildning): Kommunen/det kommunala organet som ansvarar för den grundläggande utbildningen eller utbildningsanordnare som erhållit tillstånd att ordna grundläggande utbildning
 - Grund: Lagen om smittsamma sjukdomar 58 § (begränsning av användningen av läroanstalterna)
 - Grund lagen om grundläggande utbildning 20 a § (exceptionella undervisningsarrangemang)

Om användningen av åtgärden:

- Enligt 6 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska myndigheterna vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder. Vidtagande av åtgärder och utövande av befogenhet enligt lag är en lagstadgad skyldighet för den offentliga makten – kommunerna, samkommunerna och staten – enligt grundlagen och lagen om smittsamma sjukdomar.
- Regionförvaltningsverken fattar självständigt sina beslut genom att iakta övervägande enligt lagen om smittsamma sjukdomar genom att beakta rekommendationerna ovan. Besluten kan vara allmänna inom hela området eller riktade.
- Kommunerna har möjlighet att genom egna beslut utfärda strängare begränsningar inom sitt område ifall de är nödvändiga på grund av det lokala läget.
- I första skedet bedömer och beslutar regionförvaltningsverket med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar om begränsningen av användningen av utrymmena i grundskolans övre klasser inom sin region. Förutsättningarna för beslutet är nödvändighet för att förhindra spridning av smittan. Myndigheterna för smittsamma sjukdomar ska samarbeta med utbildningsanordnarna vid beslutstagandet så att undervisningen kan ordnas som närundervisning för de mest utsatta eleverna.
- Det rekommenderas som utgångspunkt att om den epidemiologiska eller medicinska bedömningen så krävs stängs läroanstalterna för klasserna 7-9 i grundskolan (med konstaterade undantag sedan) i sin helhet från närundervisning om det inte på grund av olivvarliga orsaker som hänför sig till elevernas behov av närundervisning är möjligt att besluta om andra begränsningar.
- Statsförvaltningens rekommendation för riktar inte utbildningsanordnare att övergå till exceptionella undervisningsarrangemang. 20 a § i lagen om grundläggande utbildning föreskrivs om de förutsättningar som ska uppfyllas vid övergång till exceptionella undervisningsarrangemang. Förutsättningen är ett beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar om stängning av undervisningsutrymmena. Dessutom är en förutsättning att ordnandet av närundervisningen inte är säkert och att det finns ett krav på nödvändighet för beslutet.
- I det andra skedet bedömer och beslutar utbildningsanordnaren, dvs. det kommunala organet som ansvarar för den grundläggande utbildningen, i enlighet med 20 a § i lagen om grundläggande utbildning om övergång till exceptionella undervisningsarrangemang (dvs. distansundervisning) till den del som användningen av läroanstalternas utrymmen för närundervisning är begränsad enligt ovan. Avseende undervisning som ordnas av staten eller en registrerad sammanslutning eller stiftelse fattar organet i instruktionen enligt 4 § i lagen om förvaltning av utbildning som ordnas av staten och privata ovannämnda beslut om distansundervisning.
- Elevens rätt till undervisning ska tryggas även under exceptionella undervisningsarrangemang i enlighet med lagen om grundläggande utbildning

och det som föreskrivs och bestäms med stöd av den. I undervisningen ska således även principerna för timindelning och undervisningsplanen följas.

- De exceptionella undervisningsarrangemangen gäller inte elever i förskoleundervisningen eller elever i årsklasserna 1-3 i den grundläggande utbildningen. Utanför tillämpningsområdet för bestämmelsen lämnas dessutom elever med beslut om särskilt stöd som avses i 17 § i lagen om grundläggande utbildning, elever med förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning samt elever i förberedande undervisning som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning om har rätt att få närundervisning även i årskurserna 7-9 under exceptionella undervisningsarrangemang.
- Undervisnings- och kulturministeriet och underordnad förvaltning kan ge rekommendationer och rekommendationer om ordnande av undervisning som används i stansförordningar.

1.2 Beslut och rekommendationer om specialbegränsningar som rekommenderas för barn och ungas hobbyverksamhet i grupp

Rekommendation:

Kommunerna och samkommunerna kan ge kommunala och regionala rekommendationer även för hobbyverksamhet i grupp för barn och unga över 12 år inomhus i utrymmen och verksamhetsformer med hög smittrisk. Rekommendationerna är inte juridiskt bindande och de kan även utfärdas till enskilda lärare.

Barns och ungas hobbyverksamhet i grupp inomhus i utrymmen och verksamhetsformer med hög smittrisk kan temporärt rekommenderas att avbrytas och i mån av möjlighet genomföras på distans. Undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd definierar närmare kriterier för hobbyverksamhet i grupp som rekommenderas avbrytas på nivå 2. Samtidigt ska kommunerna och samkommunerna överväga frivilliga beslut att i det här avseendet helt och hållet avbryta inomhus- och utomhusanvändningen av utrymmen som disponeras över samt verksamhet som de ordnar.

Regionförvaltningsverket samt kommunerna och samkommunerna kan utöver det ovan konstaterade dessutom överväga beslut om begränsning av användningen av offentliga utrymmen med hög smittrisk som används för denna verksamhet (lagen om smittsamma sjukdomar 58 g §).

Med avseende på rekommendationerna om hobbyverksamhet för barn och unga, inkl. grundläggande konstundervisning, samt hobbyverksamhet för befolkningsgrupper med nedsatt funktionsförmåga är det viktigt att allvarligt överväga de negativa sociala och kulturella konsekvenserna samt på grundval av detta bedöma vilka alternativa åtgärder

eller åtgärder som lindrar de negativa konsekvenserna kan vidtas i situationen. Undervisnings- och kulturministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd utarbetar en utredning över vilka förebyggande åtgärder som stöder barn och unga vidtas för att kunna minimera skadorna avseende barns och ungas funktionsförmåga och välbefinnande.

Grunden till användningen av rekommendationen:

- **Det är fråga om en rekommendation/anvisning** till befolkningen att avhålla sig från verksamhet som möjliggör närkontakter och risk för smitta för att bekämpa spridningen av smitta.
 - Ansvar: Kommunen/det kommunala organet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller enligt avtal samkommunen för sjukvårdsdistriktet
 - Grund: Lagen om smittsamma sjukdomar 6 § och 9 § (kommunens skyldighet att förebygga och bekämpa smittsamma sjukdomar)
- **Det är även fråga om frivilliga beslut** med vilka användningen av utrymmen som används för kunder och som är i kommunens eller statens ägo och förvaltning temporärt begränsas helt eller delvis.
 - Ansvar: Kommunen/organet som ansvarar för uppgifterna och utrymmena i fråga
 - Ansvar: De statliga myndigheterna och andra offentliga samfund
 - Grund: allmän kommunal lagstiftning, statlig myndighetslagstiftning inkl. förordningen om öppettider och lagstiftningen om ordnandet av verksamhet
 - Att beakta: det är fråga om ett beslut som fattats på eget initiativ och frivilligt med vilka kommunen och staten samt andra offentliga samfund kan stöda epidemibekämpningen inom de områden som lagstiftningen om deras uppgifter och den allmänna lagstiftningen möjliggör.
- Det är även fråga om **beslut** som behandlats i rekommendationen om begränsningen av offentliga utrymmen ovan (lagen om smittsamma sjukdomar 58 g §).

Om användningen av åtgärden:

- Enligt 6 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska myndigheterna vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder. Vidtagande av åtgärder och utövande av befogenhet enligt lag är en lagstadgad

skyldighet för den offentliga makten – kommunerna, samkommunerna och staten – enligt grundlagen och lagen om smittsamma sjukdomar.

- På grundval av erfarenheterna från våren 2020 har begränsningarna av hobbyverksamheten även betydande sociala och kulturella konsekvenser. Den problematiska situationen för barn och unga ökades av långvariga begränsningsåtgärder i hobbyverksamheten för barn och unga under 18 år. Vid användningen av begränsningar ska man därför bedöma dessa negativa konsekvenser och planerade kompenserande åtgärder för att lindra och bekämpa konsekvenserna.
- Rekommendationen gäller hobbyverksamhet i grupp för över 12-åringar som sker inomhus i situationer och verksamhetsformer med hög risk (till exempel situationer och verksamhetsformer där närkontakter och kraftig röströrelse på nära avstånd inte kan undvikas). Undervisnings- och kulturministeriet och Institutet för hälsa och välfärd har utfärdat anvisningar för deltagarna av sådan hobbyverksamhet i grupp.
- Hobbyverksamhet i grupp som sker utomhus kan fortsätta genom att begränsa antalet deltagare genom kundplats- eller utrymmesarrangemang eller på andra sätt så att deltagarna och sällskapen har en faktisk möjlighet att undvika närkontakt med varandra.

1.3 Beslut om begränsning av ordnanget av offentliga tillställningar enligt lagen om smittsamma sjukdomar och rekommendationer om sammankomster

Rekommendation:

Det rekommenderas att regionförvaltningsverken överväger att ytterligare begränsa publikmängden till högst sex (6) personer eller i sista hand att förbjuda att tillställningar ordnas så att tillställningar med högst sex personer är tillåtna endast av viktiga skäl enligt lagstiftningen.

Regionförvaltningsverken eller kommunerna fattar självständigt sina beslut och beaktar övervägande enligt lagen om smittsamma sjukdomar och beaktar rekommendationerna ovan. På tillställningar som ordnas i förplågnadsrörelser tillämpas vad som separat föreskrivs om användningen och antalet kunder för dessa utrymmen.

Kommunerna och samkommunerna kan ge rekommendationer inom sitt område till befolkningen om att frivilligt utvidga motsvarande begränsningar till att omfatta även privattillställningar och andra möten som inte omfattas av begränsningarna för offentliga tillställningar. Rekommendationerna är inte juridiskt bindande.

Grunden till användningen av rekommendationen:

- **Det är fråga om beslut** med vilka ordnandet av offentliga tillställningar och allmänna möten begränsas. Genom besluten kan man begränsa deltagarantalet i tillställningarna eller förbjuda dem delvis eller helt. Besluten kan vara allmänna inom hela området eller riktade.
 - Ansvar: Kommunen eller det kommunala organet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller enligt avtal samkommunen för sjukvårdsdistriktet (behov inom kommunen eller samkommunen)
 - Ansvar: Regionförvaltningsverket (behov på ett område som överskrider kommungränserna)
 - Grund: Lagen om smittsamma sjukdomar 58 § (nödvändigt förändrande av spridning av smittsam sjukdom)
 - Användningsituation: basnivå, accelerationsfas och samhällsspridningsstadium. Avsikten är att förhindra spridning av epidemin så det är fråga om en förebyggande metod för riktad bekämpning vid övergången från en fas till en annan som att effektiviserat säkerställa befolkningen skyddad vid spridning av smittan.
 - Att beakta Regionförvaltningsverkets beslutsfattande grundar sig på regionens allmänna situation och inför regionens minimibegränsningar. En kommunens beslut kan begränsningarna inom den egna regionen stramas åt tidsmässigt eller sakmässigt. På så sätt kompletteras skyldigheterna i det gällande beslutet som kommunen fattar samtidigt med gällande skyldigheterna som införts med beslut av regionförvaltningsverket inom kommunens område.
 - Tidsfrist: i kraft högst en månad åtgärden.

Faktorer för övervägande:

- Enligt 6 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska myndigheterna vidta omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förhållanden eller risken för en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder. Vidtagande av åtgärder och utövande av befogenhet enligt lag är en lagadgad skyldighet för den offentliga makten – kommunerna, samkommunerna och staten – enligt grundlagen och lagen om smittsamma sjukdomar.
- Regionförvaltningsverket och kommunerna fattar självständigt sina beslut genom att iakttä övervägande enligt lagen om smittsamma sjukdomar genom att beakta rekommendationerna ovan. Förutsättningarna för beslutet är nödvändighet för att förhindra spridning av smittan.
- I första hand överväger regionförvaltningsverket behovet av begränsningar som överskrider kommungränserna och fattar beslut därefter. Kommunerna har möjlighet att genom egna beslut utfärda strängare begränsningar inom sitt område ifall de är nödvändiga på grund av det lokala läget.
- I sitt övervägande ska myndigheterna särskilt beakta smittkällorna som konstaterats i kommunala och regionala situationer samt betydelsen av begränsningar avseende offentliga tillställningar som effekt eller stöd för gällande begränsningar eller rekommendationer.
- Vid behov kan man alltid inrätta maximideltagarantal för tillställningar.

- På tillställningar som ordnas som en del av förplågnadsverksamheten i förplågnadsrörelser tillämpas vad som separat föreskrivs om användningen och antalet kunder för dessa utrymmen enligt 58 a § i lagen om smittsamma sjukdomar. I viss mån kan verksamhet som i andra sammanhang är en offentlig tillställning enligt lagen om smittsamma sjukdomar anses ingå i förplågnadsverksamheten. Dessa kan vara småskaliga programevenemang som vanligtvis ingår i underhållningen av restaurangkunderna. Det centrala är alltså att tillställningen sker i samband och som en del av förplågnadsverksamheten – där huvudsyftet är förplågnadstjänsterna för restaurangens kunder. Ifall tillställningens huvudsakliga syfte å andra sidan är att vara en offentlig tillställning (till exempel om programmet meddelas separat i sociala medier och/eller om separata avgifter tas ut för tillställningen eller om programmet ingår i ett separat paketpris) kan det vara en självständig offentlig tillställning oberoende av var den genomförs eller att den eventuellt stöds av förplågnadsverksamheten – då tillämpas beslut för offentliga tillställningar på denna.
- De nya bestämmelserna om begrånsningen av utrymmen (lagen om smittsamma sjukdomar 58 d och g §) tillämpas utöver och samtidigt som den här gållande bestämmelse om tillställningar, ifall epidemilåget kråver att besluten utvidgas till att åven omfatta de frågor och objekt som omfattas av den nya bestämmelsen. Eftersom de sakliga tillåmpningsförsåttningarna för den gållande 58 § och de nya befogenheterna är överensstämmande ska begrånsningarna åttas på ett enhetligt sätt till verksamhet med samma smittrisk. Av beslutsfattningen ska det framgå på vilka bestämmelser begrånsningarnas riktande och innehåll grundar sig. Beslutsfattandet ska processuellt kombineras i situationer där båda tillåmpas.
- Vid övervågande av begrånsningarna ska det bli att kontrollera att de är i linje med rekommendationerna om munskydd och andra rekommendationer i regionen och att dessa stöder varandra.
- Om det inte är möjligt att uppråttåhålla säkerhetsvstånd och iakttagandet av andra anvisningar ska tillställningen inte ordnas.
- Arrangören av offentliga tillställningar ska ha en åttledning för hur tillställningens säkerhets- och hygienpraxis ska genomfåras. Se åven planen som grundar sig på 58 h § nedan.
- Ifall det är nödvåndigt att förbjuda ordnandet av tillställningar helt kan endast tillställningar som inte kan flyttas eller ordnas helt på distans tillåttas på grundval av tvingande skål enligt lagen. Åven då kan möten endast ordnas så att endast personer för vilka det är nödvåndigt att genomfåra tillställningen är närvarande i samma utrymme och deras antal får inte överstiga maximiantalet i beslutet.
- Regionförvaltningsverket, kommunerna och polisen ska ha ett nära samarbete för ordnandet av övervakningen av begrånsningsbesluten.
- I accelerations- och samhållsspridningsfasen kan kommunerna och samkommunerna inom sitt område utfårda rekommendationer till befolkningen om att frivilligt utvidga motsvarande begrånsningar till att åven omfatta privata tillställningar och andra sammankomster som inte omfattas av begrånsningen av användningen av offentliga tillställningar och utrymmen. Rekommendationerna är inte juridiskt bindande.

1.4 Rekommendationer för åtgärder som krävs enligt lag för övervakning av karantän och isolering

Rekommendation:

Det rekommenderas att kommuner och samkommuner effektiviserar sina åtgärder för övervakningen av genomförandet av karantän och isolering.

Grunden till användningen av rekommendationen:

- **Det är fråga om systematiska förfaringssätt** med vilka kommunen och samkommunen samt dess personal övervakar och bedömer genomförandet av karantän eller isolering som utfärdats för en individ.
 - Ansvar: Kommunen eller det kommunala organet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller samkommunen för sjukvårdsdistriktet enligt avtal och deras personal med avseende på deras beslut
 - Grund: Lagen om smittsamma sjukdomar 60-69 §

Om användningen av åtgärden:

- Beslut om karantän eller isolering för en individ föreskrivs i 60-69 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Karantän och isolering är de viktigaste säkerhetsåtgärderna på individnivå samt nödvändiga metoder för att förhindra lokal spridning av epidemin. Enligt 60-69 § i lagen om smittsamma sjukdomar är myndigheter samt yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården enligt 15 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården skyldiga att säkerställa effekten av sina åtgärder. I nämnda bestämmelser ingår även skyldigheten att kontinuerligt övervaka genomförandet av åtgärderna och bedöma behovet av fortsatta åtgärder.
- Myndigheterna är på så sätt skyldiga att säkerställa att karantän och isolering följs och de styrande och övervakande myndigheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar är skyldiga att vid behov styra och övervaka att den här skyldigheten iakttas.
- Kommunens och samkommunens organiseringsansvariga myndighet ska säkerställa att personalen har tillgång till enhetliga förfaringssätt och anvisningar för uppföljning och bedömning av genomförande av karantän och isolering samt för övervakning av efterlevnaden och att denna uppföljning genomförs.
- Den nuvarande lagen innefattar även kriminalisering av underlåtelse (strafflagen 44 kap. 2 §) samt möjlighet att be polisen om handräckning för att säkerställa att karantänen iakttas (lagen om smittsamma sjukdomar 89 §). Kommunen och samkommunen ska på förhand säkerställa tillgängliga kriterier och förfaringssätt i situationer där underlåtelse att iakttä en eventuell karantän eller isolering ger anledning att be om handräckning. Det är även bra att komma överens om förfaringssätten med polisförvaltningen i

regionen. Vid lämnande av handräckning till polisen kan nödvändig patientinformation överlämnas i enlighet med 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar, 26 § i offentlighetslagen samt annan bestämmelse om tillgång till information.

UPPHÄVD